

MAGYAR HÍR

HUNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta“

BUDAPEST
Postafiók 151.

Igazgató és felelőszerkesztő: **dr Paál Árpád**

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T.**
Törv. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyáriás Elemér**

London után Brüsszelbe vezetett II. Károly király útja

**Belgiumban meglátogatta a király a liegei fegyver-
és hadiszergyárakat. — Az angol tőke belekapcsoló-
dik Románia gazdasági újjáépítésének munkájába**

Londonból jelentik: Amint már legutóbbi számunkban jeleztük, Ófelsége II. Károly király angliai tartózkodása véget ért. Az uralkodó román időszámítás szerint pontosan délnélben 12 órakor az érkezés alkalmával kifejtett szer-
tartások mellett Mihály nagyvajdával együtt elhagyta a Buckingham-palotát és a Victoria-pályaudvarra hajtatott. A vendégeket VI. György király és a kenti herceg kísérték ki a pályaudvarra, a királyi vendégek fogadására szolgáló díszhintóban.

A vonat délnélben 1 órakor hagyta el a Victoria-pályaudvart. A királyi vendégeket a kenti herceg Dover kikötővárosig kísérte, ahol

II. Károly és Mihály nagyvajda szívélyes búcsút vett tőle és átszállt a „Sickh“ nevű angol hadihajóra. Mint ismeretes, ez a hajó hozta Angliába és most ugyanaz vitte vissza a szárazföldre a román vendégeket.

A „Sickh“ 3 óra 20 perckor érkezett meg a Calais-i kikötőbe. A kiszállásnál Ófelséget és a trónörökösét Cesianu párizsi román követ és Morin francia megvefőnök üdvözlötte. A királyi vendégek üdvözlésére a Bouclier francia torpedóromboló hajó legénysége állott sorfalat. Négy óra 40 perckor az uralkodó és a trónörökös különvonaton Brüsszelbe indult.

A királyi vendégek belgiumi tartózkodása

Brüsszelből jelentik: Radulescu Mehedi-
nti, belgiumi román követ délután Blandain határállomáson fogadta Ófelsége, a király különvonatát. Kíséretében volt Aspremont gróf, a belga udvari hivatal főnöke, aki Ófelsége a király mellett tartózkodik belgiumi időzése alatt. Az uralkodó és a trónörökös este 9 órakor érkeztek meg Brüsszelbe, ahol a pályaudvaron Lipót belga király és Flandria grófja fogadták a magas vendégeket. Az uralkodó és kísérete a brüsszeli királyi palotában lakik belgiumi időzése alatt. Este 10 órakor Lipót belga király a Laekeni palotában szükkörű vacsorát adott királyi vendégei tiszteletére. A belga rádió pénteken este részletes jelentésben számolt be Ófelsége a király és a trónörökös megérkezéséről, Carton de Viat államminiszter, a belga-román egyesület elnöke és Radulescu Mehedi-nti a két nép és a két király kapcsolatáról beszéltek a rádióban.

Ófelsége II. Károly király szombatn reg-

gel 8 órakor Liegébe utazott és meglátogatta a belga hadianyag- és fegyvergyárakat. Kíséretében volt a flandriai gróf is. Liegébe 9 óra 10 perckor érkezett meg az uralkodó, itt a tartományi kormányzó, a helyi hatóságok képviselői és a gyár igazgatója fogadták. A gyárban pedig bemutatták az uralkodónak azokat a román tiszteket, akik a romániai rendelkezések teljesítését és készítését ellenőrzik. A gyár látogatása másfél óráig tartott s a királyi vonat háromnegyed 12-kor indult vissza Brüsszelbe. Délben egynegyed 2-kor Lipót belga király a királyi palotában díszbédet adott az uralkodó és a trónörökös tiszteletére. A díszbédben résztvett Spaak miniszterelnök és külügyminiszter, Radulescu Mehedi-nti román követ és több más magasállású személyiség. A díszbéd után Ófelsége több magas belga személyiséget fogadott. Az uralkodó és a trónörökös délután 6 óra 10 perckor utazott el a déli pályaudvarról s itt ünnepélyesen búcsúztatták.

Belga üdvözet a román népnek

Brüsszelből jelentik: Ófelsége a király és a trónörökös belgiumi látogatása alkalmából Spaak belga miniszterelnök és külügyminiszter a következő üzenetet küldte a román népnek:

— Ófelsége II. Károly, Románia király, ma országunkban tartózkodik. Boldog vagyok,

hogy felhasználhatom ezt az alkalmat, hogy a mély és erős rokonszenv üzenetét küldjem a román népnek. Romániát és Belgiumot erős, a kölcsönös megértésből és a békére s a termékeny munka légkörére irányuló közös törekvés kapcsolatai egyesítik. Kívánom, hogy ezek a kapcsolatok minél jobban megmutakozzanak úgy kulturális, mint gazdasági téren.

Károly király meghívta Romániába az angol királyt

Bucuresti. Saját tud. A Curentul magán-
jelentése közli Londonból, hogy Károly király Londonból való távozása előtt meghívta az angol királyi párt, tegyenek hivatalos látogatást Romániában.

A viszontlátogatás időpontjának megállapítását illetékes körök az angol királyi pár kanadai útjával hozzák kapcsolatba. A a leg-

utolsó értesülések szerint ez az utazás 1939 év május közepén veszi kezdetét s a kanadai látogatás után az angol királyi pár néhány napos látogatást tesz az Egyesült Államokban, majd június közepén érkezik vissza Londonba. A romániai látogatás időpontját csak ezután fogják megállapítani.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon)

Az örök közös nevező

(S. I.) — Az Erdélyi Egyházmegyei Tanács legutóbbi közgyűlésén tartott megnyitó beszédében Márton Áron apostoli kormányzó csak egyházmegyéjének ügyeiről szólott az egyházmegye kiküldött képviselőihez. Az igazság azonban, melyet ez a beszéd hirdetett, egyetemes. Minden ügyre áll, mely magasabb társadalmi közösségekre tartozik és minden emberre, aki ilyen közösségeket szolgálni akar. Az egyetemesség gondolatát, melyet az egyház képvisel és hirdet, nehéz lett volna jobban kifejezni és hatásosabban hirdetni.

Az apostoli kormányzó a feladatokról szólott, melyeket az egyházmegye munkásainak el kell végezniök. A magas közösségi érdekről, melyet e feladatok elvégzése jelent és a viszonyról, melyben ezekkel a nagy közösségi érdekekkel minden egyes munkásnak állania kell. Szólott arról, hogy a személyi tekinteteket és egyéni érdekeket e munka közben ki kell zárni, mégha néha áldozatokat is követel ez a magasabb disciplina. „Azoktól, úgymond, kik az ügyek felelős vitelével bíznak meg, nem várhatja senki azt, hogy a közösségi érdekeit részletkérdésekre aprózzák szét, a helyi vagy egyéni megfontolásokat a magasabb szempont fölé emeljék, vagy a személyt jótékonsági alapon az intézmény kárára előnyben részesítsék.“ Majd pedig így folytatta: „a mi ügyünket nem lehet immel-ámmal szolgálni, többé-kevésbé sikerült elhelyezkedési alkalomnak tekinteni. Mi napszámokkal nem érhetjük be, nekünk a legjelentéktelenebb helyen is apostolokra van szükségünk.“

Aki ezt a beszédet az apostoli kormányzó kormányzati programjának tekinti, az nem is téved. Nem általánosságok ezek, hanem világos és biztos szavak. Helyzetekre mutatnak rá, melyeken változtatni kell, magatartásokra, melyekkel sürgősen fel kell hagyni, szokásokra, melyekkel gyökeresen szakítani kell. Embereket érint és figyelmeztet ez a beszéd, akiknek mielőbb magukba kell szállaniök és eddigi kényelmes, fásult napokat morzsoló életünkön változtatniök kell, ha meg akarnak maradni azon a poszton, ahová bizony sokszor úgy kerültek, hogy „a személyt jótékonsági alapon az intézmény kárára előnyben részesítették.“

Ez a beszéd azonban mégis több, mint kormányzati program. Amit az egyik egyházmegye új vezetője adott híveinek. Több azért, mert magának a kormányzásnak nagy princípiumait fekteti le világos és határozott szavakkal: annak a nehéz és fontos tevékenységnek alapelveit, amelynek legfőbb feladata összhangot teremteni a közérdek és a jogos egyéni érdek között, abban a környezetben, melyet a kor és a viszonyok állítanak emberek és intézmények közé.

Ezt a kormányzati programot mindenkinek magáévá kell tennie, akármilyen kicsiny vagy nagy közösségnek az élére kerüljön és, ha számolni akar és tud a korral, amelyben élünk és a feladatokkal, melyeket ez a kor mindenkire ró.

Ezt a kort valóban az jellemzi, hogy „az élet üteme hallatlanul meggyorsult, az eszmék és eszmei törekvések kiérésének ideje pedig megrövidült.“ Valóban: „a gondolat, melynek régebben évtizedekre volt szüksége, hogy a betűk holt világából kilépjen és hasson, ma rövid egy év alatt egy célra felmozdult tömegeknek lehet lázító jelszava...“ De akkor: „az egyik világboldogító eszme a másik után

örök ki és hull bele az enyészet kódéba..."

Mi az, ami megmarad és minden szellemi átalakulást túl él? Az örök erkölcsi törvény, mely az embereket egymáshoz fűzi, ha jó munkát akarnak végezni; előírja azt a viszonyt, melyben a közösséghez kell állaniok, ha azt akarják, hogy ez a szó fedje is a tartalmat, melyet kifejez és megszabja a kötelességeket, melyekkel a közösségek — az egészen nagyok csak úgy, mint az egészen kicsinyek, — minden munkásuknak tartoznak, ha nem csak jogosan, de eredményesen is élni akarnak azzal a hatalommal, melyet pusztán létük jelent és ad.

Semmiféle eszmei törekvés vagy társadalmi rendszer ennél többet nem hirdethet és nem adhat. Ha ez a törvény megvalósul, minden megvalósult, ami ezen a földön emberek között és emberek által valóra válhat. A sok szó, a csillogó diatektika, a gondolati változatok, melyekkel a különböző eszmei törekvések körülveszik magukat, azt a szerepet játsszák, mint a hus, az izomzat a csonton: az enyészet lerágja, az idő elrohasztja azokat. Ahol porc hordozza ezt a húst, az együtt enyészik el külső burkával. A csont azonban még a földi rétegekben is évezredekben keresztül megmarad. A csontozat erősségéből és formáiból pedig a tudósok ezer meg ezer év után is meg tudják rajzolni pontosan a testnek külső formáját, mely azt egykoron takarta.

Az egyetemes kereszténységnek erkölcsi törvénye a maga hamisítatlan és minden ráakodástól megtisztított valósága nem egyéb, mint az emberi törekvések örök csontozata. Ezt a törvényt állította elénk Márton Áron programbeszéde: szónoki szavai azokat a korszerű, modern világlátási effektusokat szolgálatták ehhez, ami nélkül a mai ember már nem is tud meglátni valamit. Ezért mondtuk: az egyetemesség gondolatát nehéz lett volna jobban kifejezni, amint ez a beszéd tette, csupán azzal, hogy alkalmazta. Azzal, hogy példát mutatott az alkalmazására, a közös nevezőt számította ki a fáblán, ahová mindenki el-
láthat.

Egyhónapi fogházra és tízezer lei pénzbüntetésre ítélték Reményi Gézá

A vesztegetésre felajánlott összeget elkobozták

Nagyvárad. Saját tud. Több ízben foglalkoztunk dr. Reményi Géza a Dácia menetjegy- és sorsjegyjroda vezérigazgatójának vesztegetési ügyével. Mint ismeretes, ez év július 16-án Reményi Géza 20 ezer leit akart adni a nagyváradi posta egyik tisztviselőjének, hogy a Svájból érkezett levelet, amely apósa címére érkezett, kiszolgáltassa. A postatisztviselő a vesztegetési kísérletről jelentést tett a hatóságoknak és a rendőrség abban a pillanatban értesítette Reményi Gézá, amidőn a 20 ezer leit a postatisztviselő asztalára számolta le. Az ügyészség vádat emelt Reményi Géza ellen, majd a vizsgálóbíró letartóztatásba helyezte. A vizsgálóbíró döntését később a törvényszék vádtanácsa megerősítette, a tábla vádtanácsa azonban anyagi biztosíték ellenében szabadlábra helyezte a vesztegetéssel vádolt menetjegyjroda igazgatóját.

Tegnap kezdték meg a törvényszék negyedik szekciójának G. Pop—Cinca tanácsa előtt a vesztegetési ügy főtárgyalását. A vádat Popescu ügyész képviselte, míg a védelmet dr. Pelle György és Láng József ügyvédek látták el. Reményi Géza vallomásaiban azt állította, hogy amikor a levélért jelentkezett a postatisztviselő azt mondta neki, hogy délután jöjjön vissza, de hozzon pénzt is magával. Ezzel szemben Csi-bescu Stefan postatisztviselő kijelentette, hogy Reményi Géza a Svájból érkezett levél kiadása fejében előbb 5000 leit ajánlott fel, majd nagyobb összeget is ígért. Pálos Alexandru pos-

tatisztviselő, akit Reményi Géza meg akart vesztegetni, a következőképpen mondotta el az esetet:

— Reményi úr bejött az irodámba és 5 ezer leit ajánlott fel a levél kiadatásáért. Látszólag belementem az alkuba megkértem, hogy délután jöjjön vissza és időközben értesítettem az illetékes hatóságokat a vesztegetési kísérletről. Reményi Géza délután leolvasta az asztalra a közben 20 ezer leire felemelt „tiszteletdíjat” és ebben a pillanatban érték tetten a szomszédszobában elrejtőzött rendőri közegek.

Popescu ügyész vádbeszédében részletesen kifejtette, hogy a vesztegetés ténye egy pillanattal sem lehet vitás. Többszörös megvesztegetésről, illetve vesztegetési kísérletről van szó. Reményi Géza két tisztességes hivatalnokot környékezett meg. A vádlott elítélését kérte.

A védőbeszédnek során Pelle György dr. arra igyekezett rámutatni, hogy a jelen esetben a pénz felajánlását nem lehet megvesztegetésnek minősíteni.

A nagy port felvert bűnygyben szombaton délben hirdetett ítéletet a törvényszék. Vesztegetési kísérlethez vétkesnek mondotta ki dr. Reményi Gézá és ezért egy havi fogházra és 10 ezer lei pénzbírságra ítélte. A bíróság a büntetésben betudta a vizsgálati fogságban eltöltött 30 napot. Reményi Géza által vesztegetés céljára felajánlott 20 ezer leit elkobozta.

Sokmillió arany- és papírpénz-csempészést leplezett le az ügyészség

Szövetgöngyölegben akarta az óriási értéket kicsempészni egy bacaui posztógyár. — A gyárigazgatót több hivatalnokkal együtt letartóztatták

Bucuresti. Saját tud. Bacauban nagyarányu arany- és papírpénz-csempészésnek jöttek a nyomára. Egy feljelentés alapján az ügyészség szervei kiszállították az Isvoreanu posztógyárba, ahol egy raktárban elrejtve 400 kilogram súlyú végposztót fedeztek fel. Angliába való elszállításra készen.

A gyanus végposztót az ügyészségre vitték, ahol felbontották.

A két méter hosszú göngyölegben 80 kilogram súlyú különféle nagyságú

oros, bulgár és francia aranypénzt találtak, továbbá egy millió lei értékű font-sterlinget papírban, francia és svájci frankban, valamint dollárban, végül 2.500.000 lei román papírpénzben.

Az ügyészség őrizetbe vette a gyár vezetőjét, több hivatalnokot és két vámtisztviselőt. A gyárat az ügyészség rendelkezésére bezárták, a pénztárait és üzleti könyveit pedig lepecsételték s a vizsgálat nagy eréllyel megindult.

Németország hazarendelte washingtoni nagykövetét

Az Északamerikai Egyesült Államok berlini nagykövete is hazautazott. Diplomáciai szakítás előtt áll a két nagyhatalom

Berlinből jelentik: Dickhof washingtoni német nagykövetet jelentéstételre sűrűsően Berlinbe rendelték. A hivatalos jelentés, mely a nagykövet hazarendelését adja tudtul, szó szerint azt mondja, hogy az Egyesült Államok különös magatartása a német belpolitikai eseményekkel kapcsolatban tette szükségessé Dickhof nagykövet berlini útját. A hivatalos jelentésnek ez a kifétele sejtetni engedi, mennyire elhidegült a két állam egymáshoz való diplomáciai viszonya. Az United Press munkatársa kérdést intézett a propagandaminisztérium egyik tisztviselőjéhez, hogy Dickhof

mennyi ideig marad Berlinben. Ezt a választ kapta:

— Ugy képzem, hogy a hivatalos jelentés önmagáért beszél!

Egyidejűleg érkezik a híre, hogy Wilson amerikai nagykövet pénteken indult el haza a washingtoni külügyminisztérium hívására.

Berlinből jelentik: A német sajtó Chamberlain nyilatkozatával kapcsolatban erősen tiltakozik a terv ellen, hogy a németországi emigráns zsidókat volt német gyarmatokon helyezték el.

ZSIDÓK A VOLT NÉMET GYARMATOKON

Londonból jelentik: Sir John Simon kincstári kancellár az Észak-Wales tartományban lévő Rhyben mondott beszédében közölte, hogy a kormány több gyarmattal kapcsolatba lépett annak megállapítása végett, hogy lehetne-e ottan német emigránsokat letelepíteni. A kormány reméli, hogy a jövő héten nyilatkozhat az alsóházban ebben a kérdésben. Beszéde további folyamán a kincstári kancellár kijelentette, hogy a müncheni egyezmény olyan alap, amelyre jóakarát és jobb megértés építhető.

ROOSEVELT MEGHOSSZABBÍTTATJA AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN LEVŐ 10—15 EZER NÉMETORSZÁGI MENEKÜLT TARTÓZKODÁSI ENGEDÉLYÉT

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök bejelentette, hogy a kongresszustól kérni fogja, hosszabbítsák meg azoknak a németországi menekülteknek a tartózkodási engedélyét, akik hat hónapi ideiglenes engedéllyel jöttek be az országba. Ezeknek a száma 10—15 ezerre tehető. Felkérte a munkaügyi minisztert, hosszabbítsa meg hat hónappal ezeket az ideiglenes engedélyeket, nehogy vissza kelljen a menekülteket toloncolni. A németországi bevándorlók számarányának növelésére valószínűleg nem tesz javaslatot Roosevelt elnök a kongresszusnak.

NÉMET EMIGRÁNSOK LETELEPÍTÉSE ANGLIA EGYES GYARMATAIBAN

Newyorkból jelentik: 36 amerikai író, köztük Perl Buck, az „Edes anyaföld” szerzője, az idei irodalmi Nobel-díj nyertese, táviratban felhívást intézett Roosevelthez, hogy szakítsa meg a kereskedelmi kapcsolatot Németországgal.

(Tudósításunk folytatása az 1-ső oldalról)

II. Károly király Románia szószólója volt Londonban

Bucurestiből jelentik: Mint annak idején már részletesen beszámoltunk róla, a Guild-hall-i fogadtatás és díszbéd alkalmával, amelyet Bowater lord-major rendezett a Cityben, az angol közgazdasági és pénzügyi körök leghatalmasabb intézményeinek központjában, Ófelsége II. Károly király nagy beszédet mondott, amelyben ismertette azokat a felfogásokat, politikai, közgazdasági, valamint kulturális elgondolásokat, amelyek Romániát és nagy vezetőjét áthatják.

Bowater tábornok polgármester fogadóbeszédére válaszolva, amelyben a tábornok kifejtette, hogy az angol közgazdasági körök nyíltan kijelentették, hogy „csodálattal figyelték Ófelségének erélyét és bölcsességét, amellyel az állam ügyeit vezeti” és, hogy az angolok „természetszerűleg érdekelve vannak a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok folytán”. Ófelsége II. Károly király meleghangú és részletes védőbeszédet mondott Románia javára. Szilárd baráti és kereskedelmi kapcsolatok, létesülnek Angliával, amely országnak a programját Románia mindenkor elfogadja. Békés megértés jön létre közgazdasági alapon és éppen ezért Romániának békés légkörre van szüksége a további fejlődés érdekében. Nemcsak anyagi alapon, hanem kulturális erőinek kifejlődési szempontjából is. Ófelsége a királyi beszéde végén a közös célkitűzések szükségességét hangoztatta, úgy közgazdasági, mint intellektuális téren és köszönetet mondott a bensőséges és meghitt londoni fogadtatásáért.

Az angol közvélemény a főváros vezető köreinek nyilatkozatai alapján valamint Ófelsége II. Károly király kijelentéséből hű képet alkothatott magának, arról az erkölcsi helyzetről, amelyet Románia a nemzetek együttesében képvisel. Sőt tovább menve, egy igen érzékeny nemzetközi pillanatban, Románia királyja bebizonyította, kitűnő államfői képességeit, amelyeket teljes őszinteséggel elismertek úgy az angol sajtó, mint az angol világirodalom vezető államférfiai.

A fővárosi sajtó nagy várakozásokat fűz az angliai látogatás eredményeihez

Bucurestiből jelentik: A fővárosi lapok több oldalos cikkekben foglalkoznak az angliai királylátogatás várható eredményével.

A Románia című lap a következőket írja: Angliában rendkívüli jelentőséget tulajdonítanak Ófelsége Károly király látogatásának. A kormány sajtó rendkívül kedvezően ír Romániáról. Anglia elismeri, hogy mennyire fontos Európa szempontjából egy független, erős és virágzó Románia. A legutóbbi középeurópai események után Romániának szüksége van Anglia ipari, pénzügyi és gazdasági támogatására, ha fennakarja tartani függetlenségét. A jelek szerint Chamberlain Kelet-Európában nem adja fel a játszmát. S e ténynek rendkívüli jelentősége van. Komoly forrásból származó értesülések szerint Anglia hajlandó Románia gazdasági újjászervezését elősegíteni és hajlandó azt az angol-román kapcsolatokat fokozni. Ez különben összhangban van a müncheni egyezményvel is, mert az egyezmény a négy nagyhatalom együttműködését szabja meg.

A Viitorul című lap „A londoni tárgyalások nagyszerű eredménye” cím alatt a következőket írja:

Már most meg lehet állapítani, hogy Románia királyának angliai látogatása nagyjelentőségű eredményekkel járt. Ófelsége a monarchiához ragaszkodó, hagyománytisztelő és demokratikus Angliában megnyerte a lakosság teljes szeretetét és csodálatát. Romániát ez a tény az angol érdekek és érdeklődés első vonalába emelte.

Kétségtelen, hogy a Franciaországgal összekapcsolódott Anglia délkelet-európai politikai és gazdasági tevékenységét a francia kor-

mánnyal teljes egyetértésben fogja kifejteni. Éppen ezért Ófelsége II. Károly király közeli párizsi látogatását az összes angol körökben

annál nagyobb meglepéssel fogadják, mivel az Chamberlainnek és Halifaxnak a francia fővárosba való érkezése előestéjén történik.

Fényes fogadtatásban részesíti az ország a hazatérő uralkodót

Bucurestiből jelentik: Az uralkodó hazatérésére az országban és a fővárosban fényes fogadtatást készítenek elő Ófelsége számára a nemzet hálája jeléül a legfőbb román érdekek szolgálatában kifejtett eredményes fáradozásáért.

A vonat útjába mindenütt virágot fognak

szórni. Dombrowszki tábornok, Bucuresti főpolgármestere kiáltványt intéz a főváros lakosságához, amelyben arra hívja fel őket, hogy juttassák hálájukat oly módon kifejezésre, hogy a Mogosoaia-pályaudvartól a Calea Victoriei lévő palotáig felsorakozva, ünnepi külsőségek közepette fogadják Károly királyt.

Sajtó-fogadás a bucaresti francia követségen

A román-francia kapcsolatok további fenntartásáról és fejlesztéséről nyilatkozott az új kereskedelmi egyezmény megkötésére érkezett francia küldöttség vezetője

Bucuresti. Saját tud. A román sajtó képviselői részére fogadás volt pénteken este a francia követségen. Ez alkalommal Herve Alphan, a jelenleg Bucurestiben tárgyaló francia gazdasági bizottság vezetője nyilatkozott a sajtónak:

— Nehéz feladat előtt állunk — mondta — mert régebben évekre meglehetősen állapítani két ország között a gazdasági kapcsolatok rendszerét. Most azonban az események gyors fejlődése és alakulása szükségessé teszi, hogy állandó munkával alkalmazzuk a megegyezéseket az új helyzetekhez. A legnagyobb igyekezésre van szükség, mert a kérdés eléggé kényes. Két állam gazdasági és pénzügyi viszonyának egész komplexumáról van szó, amely két állam közül az egyik bevezette a csereforgalom ellenőrzését, a másik pedig szabadforgalomban hagyta devizáját. Sürgősen be

kell avatkoznunk, mert az utolsó statisztikai adatok azt mutatják, hogy a román-francia csereforgalom nagymértékben gyöngül és ha nem lépünk közbe, teljesen megbénul, aminek következménye érezhetővé válna mindkét ország gazdasági életében. Szükséges azonnal orvosolni a helyzetet és a francia kormány tudja, hogy ez irányban a legjobb akaratot fogja találni a román kormánytól. Ezt a feltevést elváltam egyébként a Constantinescu miniszter uralmáig eddig folytatott megbeszéléseim is megerősítik. Főlegesen hozzáadnom, hogy a francia kormányt is ugyanaz a jóakarát és a megértésre való ugyanaz a törekvés hajtja át az új megegyezésnél, amely kölcsönösen kedvező rendszert fog teremteni árucseréforalmunk számára. Kétségtelenül meg fogja erősíteni a hagyományosan szilárd jóviszonyt, ami a két ország között minden területen fennáll.

A francia minisztertanácsban Bonnet külügyminiszter nagy beszámolót mondott az időszerű politikai kérdésekről

Előkészületek Chamberlain és Halifax látogatására. A radikális párt kerületi vezetői 105 szóval 9 ellenében elfogadták a gazdasági helyreállításra vonatkozó törvényrendeleteket

Párizsból jelentik: Bonnet külügyminiszter a minisztertanácsban tartott expozéja során tájékoztatta a kormány tagjait az időszerű politikai kérdésekről. Beszámolójában teljesen áttekintette a középeurópai helyzetet, a spanyol kérdést, Chamberlain és Halifax angol miniszterek külsőállású párizsi látogatását s az azal kapcsolatos intézkedéseket. A gyarmati kérdésben Daladier és Bonnet megújították azt a nyilatkozatukat, mely határozottan megcáfolja a föltevést, hogy Franciaország esetleg fontolórra venné gyarmatbirtokainak Németország javára való átengedését.

Párizsból jelentik: A francia radikális párt összes kerületi vezetőinek pénteki ülésén Daladier hosszabb beszédet mondott. Kijelentette, kész vizsgálat alá venni mindazokat a javaslatokat, amelyeket az új rendelet-törvények

enyhítésére elébe terjesztenek. Hangoztatta, hogy ő már két éve szakított a szélsőséges irányzattal s a megbékélés szelleméről tett tanúságot. De nem egyszer keserves csalódás leit a jutalma. Elmondotta, hogy a volt hadviseltek köréből ezerszámra kap köszönő leveleket. Végeredményben az államé kell, hogy legyen az utolsó szó.

— Ha szükségessé válik, — mondotta emelt hangon, — és ezt bizonyosra vehetik, jakobinus módjára fogok eljárni! Akik szét akarják robbantani a kormányt, tegyék azt nyíltan. Utódainknak romok között kell keresniük útjukat.

A radikális párt ülésén résztvevők 105 szavattal 9 ellenében bizalmat szavaztak a Daladier-kormányának.

POLYÁK ISTVÁN:

RÓMAI LEVÉL

Eviva Maria!

Mi, magyarok, nem tudunk úgy lelkesedni, mint az olaszok, vagy legalább is nem úgy lelkesedünk. Azért újság minden Rómátjáró számára az a taps, amivel a Szentatyát a templomban üdvözlük és az a taps, amellyel például a boldogávitáson az új boldog képnek leplezését fogadják. Itt azonban ez természetes, sőt még ennél is több megesik.

A Piazza Navona ünnepel. A nagy tér egyik régi házát lebontották és újat építettek helyébe. A régi házban köztisztelőre kített Madonna-kép állott. Természetesen az új házra is visszakerül, sőt még meg is szépül. A tulajdonos nem adná át ezt a jogát másnak az egész Piazza Navonáért. Az új Madonna felavatása ünnep — festa — amelyet szépen előkészítettek. A műsor nyomatásban értesít mindenkit, hogy november 13-án délelőtti ünnepélyes ragymise a kép előtt a szabadban, utána a kép leplezése. Beszédet mond a tér egyik lakosa, egy római polgár. A misén énekkar, zenekar szerepel. Délután ünnepélyes litánia, szentbeszéd és este kivilágítás. A teret szépen kidíszítették — pedig elég nagy — zászlók, drapériák, színes lámpák függnek a tér ablakaiból. A novemberi vasárnap verőfényes jó idővel járul hozzá az ünnepséghez. A térség tömve emberekkel. A beszédet megafonok erősítik és viszik el a legtávolabb állókhoz.

A szónok igazi olasz temperamentummal magyaráz — Mária megsegített bennünket mindenkor — harsogja. Ugy van! Eljen Mária — eviva Maria — hangzik a válasz sok ezer torokból. — Megsegített a franciák és a németek ellen — folytatja. Ugy van — eviva Maria! — Azért nem becsületes olasz az, aki hitét elhanyagolja, nem igazi vezető az, aki istenben nem hisz, a Szűzanyát nem tiszteli — szól a kemény ítélet. — Ugy van, — eviva Maria! Eviva Maria!

Mellettek idegen áll, aki egy 8-9 éves gyerektől kérde, hogy mi van itt a téren. A válasz egy meglehetősen végignézés és néhány méltatlankodó szó: Lei non sia? C'è la festa! — Őn nem tudja? Ez az ÜNNEP! Azért írom így le, mert a kölyök így mondotta. Azóta csak rendőröktől és más hivatalos útbiztosítótól merek kérdezősködni.

Jobbán körülnéznek. A tömegben több a férfi, mint a nő; sok férfi karján ott ül a trójárörökös és még nadrágjába is csimpaszkodik 2-3 utód. Amikor pedig felharsan az éljenzés, a Szűzanya mintha lemosolyogna erre a népre. Mert utóvégre is igazuk van, amikor űt éltetik!

„A nemes magyar nemzet!”

A fajvédelemnek, amely az utóbbi időben különféle alkotásokkal lepte meg a világot, itt Olaszországban egyre erősödik a hangja. Napilapok és folyóiratok hadakoznak már a fajvédelem frontján. Az élen Inlandi folyóirata, a Diffesa della Raza áll. Tartalmának túlnyomó része természetesen a zsidósággal foglalkozik, de a kíváncsi érdeklődő általános faji kérdésekre is bukkanhat. Az egyik számban például az európai fajokról szól egy tanulmány. Arról, hogy ki árja, ki nem árja, melyik az értékesebb és melyik a kevésbé értékes faj. Az egyik sorban megüti szemem a „magiara” szó. Itt róluuk van szó. Lássuk csak... Vannak Európában nem árja fajú nemzetek, amelyek az árja fajhoz képest szerencsésen sohasem keveredhetnek. Kivételül azonban statuálni a következő esetekben: a német és magyar nemzet fajára nézve ugyan nem árja, de lelki, testi, szellemi tulajdonságait, képességeit tekintve árjának kell tekinteni... Ni csak, mi sül ki az egészből! Tisztelőbeli árják

vagyunk az olasz fajelmélet szerint. Ez valamilyen spirituális, szellemi preponderanciára épített elmélet, amely az élet, a valóság tényekkel számol. Néhány sorral odébb azután ki is jelenti a cikkíró, hogy az ő fajfogalmuk inkább spirituális összetevőkből épül, azonban számol a biológiai tényekkel, ezeknek a tényeknek alapvető jellegével. Az olasz nép természetesen mindkét tekintetben „razza pura.” Ami bennünket illet, én bizony megelégedtem a kvalifikálással: ... la nobile gente magiara... Ennél szebbet idegenek nem igen mondtak még róluuk. Kevésbé hízelgőt már annál többet. Az olasz fajelméletből ennyit tehát bátran elfogadhatunk.

Piazza dei Gatti

Macsák-tere, bizony ilyen is van az Örök Városban. És ez a tér nemcsak az elront macska-fogalom megöröklője, nemcsak történelmi hagyomány, hanem ma is eleven macskák tere. Aki a Corso Umbertótól betér a Pantheon felé, bizonyára a Pantheon ősrégi épüle-

...Ex omni tribu et lingua...

Ma már világvárosokban a világ mindenféle fajtájú, színű és nyelvű emberét meg lehet találni. Nem is csodálkoznak már rajta, ha egy-egy subickfete néger, vagy mandulaszemű japán végigmegegy az utcán. Az a néger, vagy japán, aki Párizs és London legutolsó diatja szerint öltözködik, a hétköznapi életben éppen úgy reagál mindenre, mint európai fehér testvére. Eljár ő is a moziba, betér a kávéházba, apot olvas és türelmetlenül várakozik a villamosmegállónál. És mindez nem kerül semmiféle megerőltetésbe. Hiszen az európai élet szellemtelen, gyökértelen, felszínen mozgó. Ami civilizációnak nevezünk, az csak külső forma, amit a Sin-To vallás követője és az újguineai szellemek-kunyhójának babonás pogánya egyforma könnyűséggel sajátít el. Itt nem szántanak a lélekbe.

Sokkal érdekesebb azonban az exotikus papnevelő szemináriumok, kollégiumok élete. Az a japán, kínai, vagy berber, aszkari, abszisztin kispap, vagy pap, akül Róma utcáin, de leginkább a Szent Péter-templom körül találhatunk, már többet árul el sajátos életéből. És ez érthető is. A kereszténységben egészen új világot nyitottak meg csodálkozó szeme előtt. Lelkében is egészen új dimenziók járultak fel: beldhatatlan magasságok és örvénylő mélységek nyílnak meg benső élete számára. Azt mondják, hogy a lélek tükre a szem. Talán azért ragyog olyan különös fényvel a tágra-

tét fogja először észrevenni és nem a tövében sütkérező macskákat. Pedig a macskák terén, a Piazza dei Gattin halad keresztül. Van itt mindenféle színű: tarka, tisztafehér, fekete, iromba, vörös és svájcer, simaszőrű és rühes dög. Az egyik játszik, a másik elnyúlva alszik, odébb vakarózik a rühes, vagy várja a jó szerencsét alamizna képében.

Egy asszony fordul be a térre. Valamit kiált és erre az egyik dög kiválik a tisztas társaságból. Odasüdüngözik az asszonyhoz, aki emmivalát tesz elébe a kosarából. A többi fülébotját sem mozgatja. Furesa élete van itt a macskának. Kint él a szabadban, a romok közt, kóbor rajokban, mint nálunk a kutyák. Igazán kutyasorsuk van. De mindegyiknek van partfogója és arra ráismer ezer közül is.

Valamelyik reggel mérszorszék előtt mentem el. A kövér hentesné jókora darab pacalt — pedig itt drágán mérik — vágott le és kinnálta véle a boltajtó előtt váró hajalmas fekete kandúrt. A macska ügylőzik kezdő lottó on a helyen, mert elszaladt, amikor az asszony elébe vetette a gyönyörű falatot. Se baj! Jón, egy ür. felkapja a pacalt és viszi a kandúr után. É... bacca... ná, szőlőitálja és viszi a macska után az ajándékot, amíg az farkával nem jelzi, hogy elfogadja. Óvatosan, finoman leleszi a drága elé és boldog magafeledten ézi a lakmározást. A rejtély megoldódott. A szemtelen kandúr — ügylőzik — hozzászokott a finom bánásmódoz és addig nem állott szóba emberrel, amíg meg nem kapta ezt is.

nyült japán, vagy néger szemekben az új világ tükörképe. Én ezt a fényt látam meg legelőször az exotikus kispapok szemében és azóta is mindig ezt a fényt, ezt a csodálkozó, gyermeki naívsággal és őszinteséggel mutakozó ragyogást keresem, ha a Szent Péterben ilyen csoportokra bukkanok.

Bernini glóriája előtt a boldogávitás miséje folyik, a szomszédos oltárnál Urfelmutatás van és ezek a gyermeki lelkületű kispapok zavartalanul esecsognak és mutogatnak, hátatfordítanak, mindennek és mindenkinek, mosolyognak, nevetgélnek, megbámulnak mindent és ide-oda mászkálnak. Két japán kispap telepszik le mellem. Izegnek-mozognak, pillanatig sem tudnak nyugodtan ülni és furcsa torokhangon állandóan beszélnek. Kis néger dominikánus húzódik mellém. Ő már összeszedettebb; kicsi imakönyve lapjait forgatja, de nem igen merül el az olvasásban. A szeme pedig éppen olyan csodálkozóan issza be az eléje táruló képet, mint a két fecsegő japáné. Odébb az angol kollégium kispapjai állanak. Legtöbb zsebredugott kézzel. Hátról németül szólít meg valaki. Steyli misszionárius, akül Innsbruckban ismertem meg. Kölcsönösen örülünk a találkozásnak. Azután kicseréljük az első római napok benyomásait. Megegyeztünk abban, hogy jó itt lenni. Jó itt, ahol minden faj és nyelv, minden nép és nemzet elmerülhet az Anyaszentegyház szeretetében.

Victor Emanuel olasz király és császár 70-ik születésnapja alkalmából nagyszabású katonai ünnepség volt Rómában, amelyen Mussolini kiténtetéseket osztott ki

Moszkvában szobrot emeltek a szülők iránti gyűlölet dicsőítésére

Londonból jelentik: A moszkvai Vörös-téren, a Kreml tövében emlékszobrot állítottak Pavlik Morozov 11 éves fiúnak, mint a bolsevista magatartás mintaképének. A kisfiú ugyanis bitófára juttatta szüleit, akiket feljelentett, hogy „burzsuj parasztok” módjára viselkednek. A kisfiút végül saját nagyanyja és nagyapja ütötte agyon. A nagyanyját később kivégezték. A gyermekket a szovjet költők verseikben is dicsőítik.

A spanyol polgárháború legnagyobb csatája

A nemzeti csapatok döntő győzelme az Ebro-folyó jobb partján. — A köztársaságiak 75 ezer embert vesztek

Budapestről jelentik: A budapesti spanyol követség a Franco kormány megbízásából hivatalos adatokat közöl a nyilvánossággal az Ebro melletti nagyszabású ütközet eredményéről. A hivatalos jelentés szerint ez az ütközet volt a polgárháború kitörése óta a legnagyobb csata és jelentősége a polgárháború kimenetele tekintetében döntőnek mondható. A nemzeti csapatok az Ebro jobb partját teljesen hatalmukba kerítették. A köztársaságiak 75 ezer embert vesztek. Nagymennyiségű hadianyag került a nemzetiek kezébe, közöttük 35 orosz eredetű tank. A harcok során 242 köztársasági repülőgépet lőttek le.

Newyork a világ legnagyobb zsidó városa

A zsidóság megoszlása a világon

Az Európa-szerte fellángolt zsidókérdés kapcsán gyakran történnek kísérletek arra, hogy a zsidó nép pontos számát megállapítsák, ami azonban rendkívül nehéz, mert a zsidó vérségi leszármazás adatait a legtöbb ország nem kezeli külön. Németországban a legközelebbi népszámlálás a zsidókat illetően már nem vallási, hanem vérségi leszármazás alapján fog történni. Egy mai statisztika összeállításánál azonban meg kell elégedni a vallási adatokkal és a zsidó vagy nem zsidó oldalról megkísérelt becslésekkel. A német statisztikai hivatal 17 millióra becsüli a Mózes vallású zsidókat, akik közül 10 millió Európában, 5 millió Amerikában, 1 millió Ázsiában és félmillió Afrikában él. Ezt a számadat mint minimális értéket kell felfogni. Összesen tehát a föld népeinek 0,8%-át képezik. Eloszlásuk a világon az utolsó két emberöltő alatt nagyot változott. Míg 1880-ban a zsidók 90%-a Európában lakott, ma már legfeljebb 60%-a él Európában; míg ugyanekkor az amerikai zsidóság száma 3,3%-ról 30%-ra szökött.

A zsidóság legnépesebb tömbjei az egykori Oroszország és az egykori osztrák-magyar monarchia keleteurópai határvidékén éltek. Hozzávetőleges becslés szerint még ma is idesorult be az össz-zsidóság fele, körülbelül 8 millió.

Legnépesebben még ma is Lengyelországban vannak, több mint 3 millió s a lakosságnak majdnem tíz százalékát teszik ki. Lengyelország után következik Litvánia, Magyarország, Csehszlovákia, Románia, Szovjetország. A nyugati zsidóság viszont a német-francia határvidéken húzódik meg. Egy harmadik telepítési területük pedig a Földközi-tenger partvidéke. Marokkó és Palesztina között. A legnagyobb zsidó centrum ma kétségtelenül New York, mely a világ legnagyobb zsidó városa. Átlagban minden negyedik ember zsidó New Yorkban.

Gyanútlanul áll a szájból lévő veszedelmekkel szemben!

Most nagy tubusban is kapható

KALODONT fogkö ellen

Őn még most sem védekezik a fogkö veszedelme ellen? Ne várjon addig, amíg fogai meglazulnak, ezért inkább mielőbb használjon Kalodont fogkrémet! Kalodont az egyetlen fogkrém, mely a tudományosan elismert dr. Bräunlich-féle Sulforizin-Oleatot tartalmazza, eltávolítja a fogkövet és megakadályozza annak újraképződését.

Az új cseh-szlovák állam alkotmánytervezet körül újabb nézeteltérések támadtak

A szlovákok kifogásolják az államfő hatásköréről javasolt rendelkezéseket. — A ruszinok nem fogadják el, hogy tartománygyűlésük csak másfél év múlva lépjen működésbe

Prágából jelentik: Az új alkotmány terve kidolgozására kiküldött bizottságokban — amint már közöltük — jórészt minden pontra nézve megegyeztek a szlovák és cseh pártok kiküldöttei. A tárgyalás alapjául vett javaslatban azonban az államfő hatáskörére vonatkozólag olyan rendelkezés is foglaltatik, mely szerint az alkotmány módosítását a köztársasági elnök is kimondhatja, ha a kormány egyhangúlag erre nézve előterjesztést tesz hozzá. A szlovákok az elnök részére szóló teljhatalmat csak saját országgyűlésük kétharmadrésze szavazatával hajlandók megadni. A szlovák ellenjavaslat folytán az alkotmányjavaslat tárgyalását el kellett halasztani.

A RUSZINOK ÉS A MORVAORSZÁGI SZLOVÁKOK KÜLÖN IGÉNYEL

Prágából jelentik: A Sirovy-kormánynak a Kárpátalja önkormányzatról szóló javaslatát Révai ruszin miniszter visszautasította. Ebben a visszautasított javaslatban olyan rendelkezés is volt, hogy Kárpátalja első tartománygyűlési választását 18 hónap múlva, tehát 1940 májusában tartják meg, míg a Szlovákiára vonatkozó hasonló javaslat már, 1939 évi januárra tervezi a tartománygyűlési választásokat. A két választás között tehát 14 hónap lett volna.

Másik jelentés arról számol be, hogy Morvaországban, a szlovák-morva határmentén nagyobb szlovák népesített él. Ezek most sürgetik, hogy csatolják őket Szlovákiához. A cseh hatóságok ezekkel szemben kíméletlenül lépnek fel. A mozgalom vezetőit letartóztaták.

A szlovák néppárt lapja, a Szlovák, tiltakozik az ilyen eljárás ellen. Cikkében többek között a következőket írja:

— Igazi demokrata eljárás, amire a csehek vetemedtek. Ismét prágai módszer szerint járnak el és kényszerrel akarják elfojtani a néppártot megnyilvánulását. A prágai uraknak ebben már hosszú gyakorlatuk van, de ha bármilyen erőszakosságot megkísérelnek, a katolikus szlovákok az utolsó szál emberig Szlovákiához csatlakoznak.

FENCZIK MINISZTER ÚJABB RÁDIÓ-BESZÉDÉBEN AZ AMERIKAI KÁRPAT-ORSZOKHOZ FORDULT.

Budapestről jelentik: Fenczik dr. ruszin miniszter péntek este a budapesti rádió útján orosznyelvű szózatot fordult az Amerikában élő Kárpátországokhoz. Beszédében a többi között ezeket mondotta:

— Amikor november 2-ikán a bécsi döntőbírósg eldöntötte Munkács és Ungvár sorsát, eldöntötte a Kárpátalja sorsát is. A kulturális, gazdasági, lélektani kapcsolatok világosan beszélnek arról, hogy a kárpátorszoki Ungvárhoz és Munkácshoz tartoznak s e városok nélkül életük a jövőben elképzelhetetlen.

Fenczik ezután felszólította az amerikai kárpátorszokot, hogy ezt a tényt ne csak Roosevelttel, hanem valamennyi európai államfővel is tudassák. Közöljék azt, hogy a kárpátorszoki nép az önrendelkezési joggal élve a Poprádtól a Tiszáig a teljes autonómia garantálása mellett Magyarországhoz kíván csatlakozni.

Ujabb titokzatosságok Miller orosz tábornok párizsi eltűnése körül

Decemberben lesz a Miller-ügy főtárgyalása. — Váratlanul a párizsi vizsgálóbíró elé rendelték Skoblin asszonyt

Párizs, november hó.

A „Paris Soir” című nagy világlap igen érdekes cikket ír a sok port felvert Miller-ügy új fordulatairól:

A középeurópai események kissé elhomályosították azt a titokzatos ügyet, amely a múlt év nyarán heteken át foglalkoztatta az európai sajtót s amelynek Miller emigráns orosz tábornok állt a középpontjában. Mint ismeretes, Miller tábornok a múlt év nyarán nyomtalanul eltűnt a lakásáról és azóta sem tud róla senki semmit.

Miller tábornok volt a Párizsban élő orosz emigránsok vezére. Egy este azzal távozott lakásáról, hogy az emigráns oroszok irodájába megy. Eltűnése előtt egy cédulát hagyott lakásán, amelyen azt írta, hogy két német tisztel is találkozója van. Azóta sem az orosz emigránsok irodájában, sem a lakásán nem jelentkezett és Európa rendőrsége hiába indított nyomozást a felkutatására: nyomtalanul eltűnt.

Ebben az ügyben decemberben lesz a párizsi törvényszéken a főtárgyalás, amire a párizsi oroszok már is nagyban készültek. Mégis, mindenkit váratlanul ért az a hír, hogy

Skoblin asszonyt a vizsgálóbíró elé idézték.

Skoblint, aki állítólag szintén orosz emigráns, kezdettől fogva azzal gyanúsította a párizsi rendőrség, hogy része van Miller tábornok eltűnésében. A felesége, Skoblinné Pleviczkája néven ismert orosz énekesnő Párizsban és egyideig ő is le volt tartóztatva. Annak idején a párizsi rendőrség minden erejével igyekezett megtalálni egy bizonyos Eitingen Márkus nevű embert, aki német alattvaló volt ugyan, de állandóan Palesztinában lakott s Millerrel egyidőben tűnt el Párizsból.

A vizsgálóbíró most erre vonatkozólag kezdte faggatni Mme Skoblint, alias Pleviczkája énekesnőt, aki Phitolenkoff nevű ügyvédje társaságában jelent meg a vizsgálóbíró előtt.

A titokzatos Eitingen

— Tényleg, ősmertem Eitingent, — vallotta Skoblin asszony —, régi barátunk volt és főbb szolgálatot is tett nekem. Nem láttam két év óta. Tudomásom szerint azóta nem is járt Párizsban.

Azonban Skoblin asszony vallomásaival szemben beigazolódt, hogy Eitingen a francia fővárosban tartózkodott 1937 szeptember 1-től 18-ig, épp Miller tábornok elrablása előtt és a George Sand-utca 36. sz. a. lakott egy bútorozott szobában, alig pár lépésre attól a környéktől, ahol Miller tábornok eltűnt és gyakran látta vendégül Skoblint és feleségét is.

Ennek ellenére Skoblinné megmaradt tagadása mellett s a vizsgálóbíró előtt azt hangoztatta, hogy két éve nem találkozott Eitingennel.

Skoblinnének ez a viselkedése annál is különösebb, mert azokban a körökben, melyekben él, mindenki tudja, hogy Eitingen a mecenás szerepét játszotta és állítólag támogatta is az énekesnőt. Eitingen azonban az állam-biztonsági hivatal aktáiban bizonyos idegen államok politikai ügynökének van feltüntetve és Miller tábornok eltűnése előtt — mint megírtuk — egy cédulát hagyott hátra, hogy két német tisztel van a találkozója.

Eitingen volna az egyik? Számítalan bizonyíték van párizsi tartó-

zkodásáról: a szállodai bejelentő lapja, melybe még az útlevelének a számát is beleírta; sógorának, Rigorszky doktornak a tanúsága és Rigorszky párizsi lakos; egy fiatal, mulatt szobaleány, Rosának a vallomása, aki kiszolgáltta és azt vallotta, hogy a Skoblin házaspár egy hosszú estét töltött nála; végül számos telefonbeszélgetés, amit Eitingen lakása és a Skoblin házaspár lakása között folytattak.

Ezek szerint, ha Eitingen el is hagyta bútorozott lakását 1937 szeptember 18-án, négy

Uj vasúti közigazgatási beosztást terveznek

A tavasszal Temesvárra kerülnek az aradi vasúti hivatalok. — Az eddigi tervek szerint a nagyváradai és szatmári vasúti hivatalokat Kolozsvárra helyezik át. — Bánsági autóbusszközpont

Temesvár. Saját tud. A kerületi vasutigazgatóság székhelyének kérdését véglegesen akkor intézik el, amikor az állam, illetve a pénzügyminisztérium öt épületet cedált Temesváron a vasútra. Már akkor határozták el, hogy egy a vasutigazgatóság, mint pedig a Temesváron lévő vasúti szolgálati ágak Temesváron maradnak s mielőtt az épületeket átalakították, a még Aradon működő vasúti hivatalokat is az igazgatósághoz telepítik át. A vasúti hivatalok az igazgatósággal együtt a jelenlegi Terminus-szálló épületébe kerülnek, miután a szálloda és a kávéház bérleje az épületet kiüriti. Az eddigi tárgyalások ezerről az májusban történtek meg s akkor a vasutigazgatóság a többi hivattal együtt ebbe, a temesvári nagypályaudvarral szemközti palotába költözik.

A vasúti szolgálati ágak átcsoportosítása és a vasúti közigazgatás új beosztása, mint értesülünk, egyébként is időszertűvé vált. A vasúti vezérigazgatóságnál már készülnek az a tervek az új vasúti beosztást illetőleg. Dima Emil mérnök, temesvári vasutigazgató, akihez ebben a dolgotban kérdést intéztünk, megerősítette azokat a híreket, hogy vasúti közigazgatás tekintetében új beosztásokat terveznek és még azt is kijelentette, hogy az eddigi tervek szerint mielőtt a temesvári vasúti hivatalok az eddigi szállodai épületbe költöznek, az Aradon működő pályafenntartási felügyelőség és számszámoló hivatalok is Temesvárra kerülnek, úgy hogy itt egy teljes szolgálati csoportot összpontosítanak.

Aradról ebben az esetben százharminc-száznegyven vasúti tisztviselőt helyeznek át Temesvárra. Az egyébként új beosztásra vonatkozólag az igazgató csak annyit jelenthetett még ki, hogy az még a tervezet stádiumában van.

Vasúti körökből vett értesülésünk szerint az intézkedések a vasúti vonalak új beosztását jelentik.

A nagyváradai vasúti szolgálati csoportot feloszlatták.

Ez a csoport két városban működik. Nagyváradon a forgalmi és a vontatási felügyelőség, Szatmáron a pályafenntartási felügyelőség és a számszámoló. Úgy a nagyváradai, mint pedig a szatmári vasúti hivatalokat — az eddigi tervek szerint feloszlatták, miután az ezek hatáskörébe tartozó vonalakat is nagyrészt a kolozsvári vasutigazgatóság és szolgálati ágak hatáskörébe fogják átutalni.

Gyümölcsfák ültetése

megkezdődött. Keres-e fel bizalommal

Székely Lajos faiskoláját

Nagyvárad, Bdul Regele Ferdinand 26.

* Ha belel el vannak dugulva és gyomra rossz, úgy folyamodjék azonnal a természetes „Ferenc József” keserűvízhez, mert ez már csekély, alig egy pohárnyi mennyiségben is gyorsan, biztosan és mindig kellemesen tisztítja ki az emésztés útjait s jó étvágyat és friss közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát.

nappal Miller elrablása előtt, mégis Párizsban maradt egy ideig, mert dr Rigorszky, a sógora, kijelentette, hogy ő kísérte ki szeptember 20-án reggel a vonathoz, amivel Olaszországba utazott. Rigorszky még azt is állította, hogy Skoblin és a felesége is kint voltak ekkor az állomáson.

A vizsgálóbíró mindezeket a vallomásokat felolvasta Skoblinné előtt, aki végre is beismerte, hogy 1937 szeptember folyamán találkozott Eitingennel, de nem Párizsban.

Ha ez a vallomás fedi az igazságot, — írja a Paris Soir, — ki akkor az ál Eitingen, aki az igazi Eitingen papírjaival utazik?

Ezeknek a fontos kérdőpontoknak a tisztázása lesz most a párizsi bíróság feladata, mielőtt a rendkívül érdekes emberrablási ügy főtárgyalására kerül a sor.

Esetleg a vonalak egyrésze, az Arad és Nagyvárad közti vonal meg a petrosényi szakasz a temesvári forgalmi felügyelőséghez kerül, míg a kolozsvári igazgatóság egyes vasúti vonalait Brassóhoz és Temesvárhoz osztják be. A vonalak átcsoportosításának arányában osztják be aztán az egyik, vagy a másik igazgatósághoz a nagyváradai és szatmári tisztviselőket is. Ha az új beosztás eddigi tervezetét tartják fenn, úgy ezek a tisztviselők, ugylátszik, nagyrészt Kolozsvárra kerülnek.

A vasúti közigazgatás új beosztásához tartozik az a terv is, hogy Temesváron vasúti autóbussz-központot szerveznek. Emellett azonban megmaradna az aradi központ is, mivel arra szükség van. Amikor az utóbbi központot megalakították, főleg Arad környékén vezették be a társasgépkocsi-járatokat s azután Nagyváradra is. A Bánságban még alig volt ilyen járat. Most azonban igen felszaporodtak a bánsági autóbussz-járatok, úgy hogy már a közeljövőben temesvári központ is létesül.

Ötéves tervet készített a temesi helytartóság

Hivatalosan kérték az ipari és köz-szükségleti cikkek árának maximálását

Temesvár. Saját tud. A temesi királyi helytartóság közigazgatási beosztását megejtették. A helytartóság területén negyvenkilenc járás, ötszázötven település található. Van két municipális város — Temesvár és Arad —, három más megyeszékhely — Lugos, Oravica és Déva — azonkívül még nyolc város. A községek száma 1173, a kisközségeké 68.

A királyi helytartóság öt éves munkatervet dolgoz ki, amelynek keretében az öt megye és ennek községei szükségleteiket fedezhetik. Alapelv többek között az, hogy minden községnek meglegyen a saját jegyzőségi és minden járásnak a maga szolgabírói épülete. A királyi helytartóság, mint értesülünk, előterjesztéssel élt a minisztériumhoz és kérte, hogy miután az elsőrangú mezőgazdasági termékek ára meg van szabva, a gazdák érdekében maximálják az ipari termékek árát is. Elsősorban a gazdáknak szükséges ruházati cikkeket.

Bucuresti levél

Bucuresti, november hó.
Vidékieket várok a Corso-kávéház előtt; itt van találkám velük; valamelyik minisztériumba készülünk közbenjárásra egy bajbajutott magyar ember érdekében és egy hibás vágányra terelődött ügy helyrehozásának céljából, mert annyi bajbajutott ember és annyi elhibázott ügy van manapság, hogy megpróbálkozunk minden úton-módon a derék erdélyiek, még egy kevésbé befolyásos fővárosi lakos segítségével is, mit lehet tudni, ugyebár, a mai világban... és különben is nagyon nehéz eldönteni, ki ma az igazán befolyásos ember Bucurestiben.

Várom tehát őket a Corso előtt, ahol most a főváros szíve lüktet, tudniillik átoperálták ide a főváros szívét a Piccadilly előtti térről, helyesebben a Capsa sarkáról, azzal az egyszerű műtét beavatkozással, hogy bezárták a Capsát, ezt a füstös és ósdi kávéházat, ahol nagyon erős, bögrényi fekete-kávék mellett kora reggeltől éjfélig vitatkoztak képviselők, újságírók és közgazdászok, de még inkább kortesok, düh-lapirók és iparlovagok, néha azonban igazi volt miniszterek, leendő képviselők és kezdő lángeszűk is, akik nyugtalan életük vonzerejével segítették központtá varázsolni ezt a régi hagyományú helyet.

Tulajdonképpen a Capsa bezárása nélkül is csökent volna a hely jelentősége, mert tudvalevőleg a politikai tárlatok és kilátások elhalványodása miatt jóidőre maga a politika is elvesztette varázsát és ezzel megdőlt az élezetlencsiak, amelyek régebben a Capsa tölgyfa-asztalai körül rajzoltak, lármáztak — és ábrándoztak egy számukra kedvező fordulat bekövetkezéséről, magukhoz vonzva a húsfaszekészek szigorúan elvi alapon semmittevő, de mindenre elszánt, rokonszenvesen fontaskodó hadát.

Ez a mulatságos rajzás most a Corso-kávéház vidékén zajlik le. De a letűnt nagyságok és politikai akarnokok régi figuráinak jövemenése nem volna elegendő ahhoz, hogy most már a Corsó környékének fontosságát növelje egészen a központi jelleg idetolódásáig. Egy idő óta azonban lényegesen megnövekedett a letűnt nagyságok, az ártalmatlan kávéházi figurákká vált egykori tényezők száma; egész hadsereg újonczódott belőlük: volt miniszterek, pártvezérek, parlamenti elharcosok, képviselőházi alelnökök, szenátusi háznyagok, népgyűlési főkortesek és vidéki hatalmasságok váltak munkanélküliekké, akik nem tudván visszafanyaladni régi becsületes mesterségükhöz — ha ugyan volt nekik ilyen —, elvi küzdelmeik anyagi hozamának maradéktökécskét fogyasztgatva itt lebzselnek napestig a fővárosi ragyogás gyűpontjában, mint oktalan pillék a lámpa körül.

Allok, mondom, a Corsó előtt, mert már elúntam odabent, a facérság keserű feketéjét ivó egykori nagynevek szomszédságában és unalmamban figyelem ennek a fényesen tarkán hullámozó központnak az életét. Még befejezetlen központ ez, sőt úgy tudjuk, mai formájában ismét továbbtelepítésre van ítélve, mert mielőtt bevezetik a királyi palota szemben levő balszárnyának felépítését, — ami most magas deszkafalak mögött éjjel-nappali munkával folyik —, el kell költöznie innen ennek a szép és viszonylag kellemes időgyönyörű helynek, amely középeurópai és modern értelemben véve is jókiállítású, sőt előkelő kávéháznak mondható és amely a legelső ilyenmű intézmény lévén Bucurestiben, igen nagy, de kétes értékű szolgáltatást tett a főváros közönségének kávéházi életre való nevelésében.

Különben azt el kell ismerni, hogy a fővárosi utcák legfényesebb szakaszai sincsenek híjjával a demokráciának. A jólöltözöttek és jólápláltak mellett seregestül vonulnak itt el kopott értelmiségű, élethorvászok és a hivatalnoki hozzájuk csatlakozó társadalmi réteg képviselői: az egészen lerongyolódott nyomorgók. Ni, itt jön egy annyira toprongyos szegény ember, hogy az ügyet tulajdonképpen ki kellene

Az angol kastélyokhoz

CSAKIS ÉRTÉKES TÁRGYAK ILLENEK

Az arisztokraták pedig, akik ezekben a kastélyokban laknak, csakis disztigvált parfümöt használnak.

„Old Sandal Water” az angol arisztokrácia kedvelt foaletszere volt és az ma is.

„Old Sandal Water” — csakis a „vitorlással” valódi — több, mint illatos kölnivíz. Hála a természetes ébenfa, cédrus és egyéb exotikus fakivonatoknak, „Old Sandal Water” üdítő és mindenekfelett különleges illatu.

Most az ország minden szaküzletében „Old Sandal Water” kapható.

Old Sandal Water

TOBB A KÖLNIVIZNÉL

LADY GYÁRTMÁNY

títani ezekről a díszes útvonalokról, mert megjelenésük nem illik ide.

A szelíd részvét mégis megnyilatkozik irántuk, mert a bucarestii utcának, bármily előkelő is, szíve van és a bucarestii embernek van alamizsnára pénze. Ime, idősebb, prém-bundás hölgyek jönnek ki a Corso-ból, ahol puha plüssüléses páholy-fülkében, józú pletykálgóds mellett költötték el uszonnakévéjukat és pénzt szednek elő készletükükből.

Felbukkannak azonban itt, a fény és árny e gondolatoktól találkozási pontján olyan nagy emberi és politikai gondok is, amelyeknek holmi kis adományok nem segítenek. Zsidók állanak meg a sarkon, megveszik a még nyomdafesték illatú friss esti lapokat s címeikről címekre szökdelő tekintettel, egy népragédia retentő aggodalmával arcukon keresik bennük a németországi eseményekről szóló beszámolókat. Aztán összecsucskják a lapot és elmondják egymásnak a legújabb Hitler-adomát.

Hölgyek sietnek el a kávéházi sarok nap-pali fényében, csinosak és kevésbé csinosak, de nagy számban kimondottan szépek is, mert a Calea Victoriei hagyományos színpada az ország legszebbjeinek. Külön érdekessége a szemléltetésnek: megállapítani arról, öltözetről, mozdulatról e szépek társadalmi és erkölcsi illetőségét, színvonalát...

Most szerényebb jelenség közeledik: fiatal, kerek arcú leány. Bő lengyel-nadrágos fiatal-

ember szegődik hozzá, aki épp most kanyarodott ki a szemben torkolló keskeny utcából, amelynek mélyén tisztán kivehető a vörhenyes égen a református templom-torony csillaga... Magyarul beszélnek a fiatalok. Diágyerekek.

Gyakran csapja meg itt magyar szó az ember fülét: Üzletemberek; volt politikusok; vidékiek, akik valamelyik közeli szállodából indultak el dolguk végzése után korresti sétájukra; törzsökössé vált bucarestiek, akiknek életszükségletükké lett időnként keresztülballagni a központon; egyetemi hallgatók, akiknek a legközelebbi útja erre halad a fakultás és a diákotthon között; munkások, akik talán épp az épülő királyi palota vagy valamelyik, a közelben tető alá hozott új blokkház munkáscsapatának tagjai s itt vágnak át a legközelebbi vilamosmegállóhoz és sofőrök és cselédek és boltiszolgák és megint cselédek és megint ügyes-bajos emberek, akik benéznek a Corso-ba ismerős után kutatni, vagy keresni valakit, akivel fontos találkozást beszéltek meg délelőtti szaladgálásuk befejeztével délutánra, ha történetesen olyan napja van a hétnek, amikor délután is dolgoznak a hivatalok...

Halló!... Épp jönnek már az én embereim is, gépkocsikkal, kávéháziak és azzal indulunk a minisztériumba, hátha el lehet még ma intézni a dolgot s akkor már az esti gyorsal utazhatnék, Erdélybe, haza.

Jávör Béla

Az öreg kutya

Irtá: Dallos Sándor

Az öreg kutya ott feküdt az udvaron, fejét kicsit oldalra tartotta s nézte a fölötté elsuhanó felhőket. Erektől átjárt, mélységesen szomorú szemei voltak az öreg kutyának, vén és homályosuló állatszemek, mint a haldokló tó a mesékben, a lélek már csak úgy járt fel beléjük halkán, mint az erdőbe néha a meleg köd. Csak fölkapaszkodott, kinézett a világba s úgy tellegette a szárnyait, mint az áldást az élet dolgai felé, melyek oly jók voltak, összegyűjtötték a nap fényét, körülövezték örömmel a mozgásokat s annyi szeretetet csurgattak magukból, hogy tulajdonképpen nem is volt semmi szenvedés se a földön. Igen, a vén kutya jobban tudta mindenki másnál, hogy ezek közt a megbecsülhetetlen szépségek között úgy járhat az élet, szél bölcsején szinte, mint az útról felkapott pihe a levegő esti áramlásainak szárnyán s a kis hopplákbán annyi öröm van, amelyeket igazán, de igazán csak a csaholással lehet kifejezni. A csaholással, amely épp olyan, mint amikor virágot hajtanak a fák, lepuffan a földre egy-egy érett gyümölcs, elvillan a szem előtt egy-egy fecske, vagy elfújja a szél a gyermekláncfű bóbítóját. Igen, tudta, hogy az öröm az élet feleslege és emlékezett rá, hogy hány-szor ugatta ő meg a virágzó fákat, rácsaholt boldogan a lehulló gyümölcsre, el-eliramodott hangoskodva a villanó fecskék után s nevetett, de mennyit nevetett a gyermekláncfű tar fején, mikor elkapta a szél a bóbítót s ott maradt kopaszon, mint a mályva a papsájtjal a szép rózsaszín virágok után.

— Hoppá, öregasszony — mondta neki — milyen totyogós vagy! Hol van az a szép menyasszonyi fátylad?

Még a gyepet is megrugdosta körülötte, mert ő tudta, hogy a szép bóbítók elröppenése, sőt: hogy ez mindennél szebb a világon s nevetett, ahogy a torkán csak kifért. S hallotta, hogy az emberek azt mondták: „ni, hogy ugat ez a bolond kutya akörül az egyszál pimpimpáré körül! Mi a fenét akarhat?” Pedig hát nevetett ő, csak éppen nem értették meg az emberek, mert nem látták, hogy mi történt és nem akart ő semmit, csak éppen boldog volt a mozgástól, amit látott, mert önmagát látta benne és önmagát látta a virágzó almában is és az érett körtében, ami lehuppant. Tudta a vén kutya, hogy a világ tükör az életnek s minden, de minden csupa testvériség, azért olyan jó loholni köztük erős inakkal, gyönyörű szabad köröket gazolni a sűrű vetésben, megugatni a madarakat s meghajszolni a macskát, mért van olyan sarlós karma neki.

— Haj! — mondta a vén kutya áradón s a szája kicsit táva maradt, kicsurrant a nyála s vén szemével elbámolt a felhőkön, melyek nyugatról keletre usztek el a feje fölött, vokiú, meleg fényt sugároztak s amint suhantak fölötté hangtalan életükkel, olyanok voltak, mint valami elmondhatatlan, gyönyörű gondolatok. Csodálatos karavánok, testtellen vágják a szívek mélyéből, halk és fényes óhajta a földnek, meséik menete a végtelenség arculatján, illatok teste, koronái a fantáziának, amely az emberi és állati agyak mélységeiben fészkel, de boldog, aki láthat benneteket!

Halkán és valami különös, örömtől áthatott boldog szomorúsággal nyöszörgött az udvaron a vén kutya, elvinnyan a szája, öreg fogairól felszaladt a bőr s imé, igen, mosolygott az öreg állat, hogy a föld fölnesselt rá alatta, a verebek a porban megálltak, a kollós felütötte csirkéi közt csodálkozva a fejét, az eresz nádjának végében visszafordult meglepetten a rahló darázs s a felhők lemosolyogtak, mint az álom:

— Ni, mondták és átremegett rajtuk az értés borzongó boldogsága — hogy nevet a vén kutya! Ugy nevet, mintha álmodnék! Valami csoda megy benne végbe bizonyára!

Az öreg állat meg csak hevert, aszott nyelve alatt különös ízek futottak el, a föld ringatta, az ég jószágosan kezdte hullatni esti kéksé-

gét eléje, hogy szinte halommá nőtt előtte az állatszö, égi fény, halk bölintások támadtak körülötte az udvaron, boldog igenlések s ahogy nézte az átsuhanó felhőket, egyszer csak hallotta ám, hogy szólni kezd az ég a lelkek mélyebb nyelvén, leereszkedik hozzá s azt mondja neki áldóan:

— Szelid fiam vagy, mint az emberek!

A föld is sugdosni kezdett s azt mondta:

— Az ég és én egyek vagyunk s meg-

térni jól

A verebek ficseregtek:

— A buzatáblákból jövőnk!

A kollós eljemen!

— Lehelj a magokra, — mondta — hogy a csirkém boldogok legyenek!

A darázs zümmögött:

— Lehelj a mézre, hogy lelkes legyen!

Az eresz lehajolt föléje:

— Én öreg barátod vagyok, áldd meg az árnyékomat!

A falak eléje járultak:

— Nézz ránk, hogy puhán és barátságosan rejszük az emberek életét!

Pár fűszál ágaskodott a szögletben:

— Gondolj a rétekre — mondták — ahon-nét mi valók vagyunk! Mi voltunk a pájtásaid.

A vén kutya olyan boldog volt, mint még talán soha, szemében verdesett a lélek s a szomorúsága fényelt, mint az égi felhők. De nem értette, mi történi körülötte, mit jelent ez a mindénből jövő, túlaradó jószág, hisz hogyné, csaknem husz éve ismerte mindezeket itt maga körül, kutyalelke tele volt övelük s tudta: a legnagyobb öröm ezeket érteni s köszönte is, vén szemével pillogattat rajtuk:

— Ó, köszönöm, mindeteknek köszönöm, hogy így mindig körülöttem voltatok, betöltötetek és barátságban voltatok velem. Hohó, ismerlek benneteket!

És barátságosan integetett lelkével a felhőknek, a földnek, a verebeknek, a kollósoknak, a darázsoknak, a vén ereszeknek, a falaknak, a fűveknek a sarokban és a rétre gondolt, ahol most millió szállal él a fű, a zöld özőnben bogarak igyekeznek, csupa virágpor minden és ezer énekkel zengő áradás, integetett és fel is állt, körüljárta a dolgokat.

— Hohó, itt vagyok én! Ne féljete, itt vagyok!

Ugy érezte, hogy nagy és boldog erő támad benne, belülről törő, csodálatos ragyogás s meg is csaholta őket, az eget is és a földet, a verebeket, a kollóst, a darászt, az ereszt, a falakat és az ingó füveket a sarokban.

— No! — mondta. — No! Ejnye, hát!

Mert vén teste kihuzódott és ellett fényel.

— Krajcár! — szölt ki az asszony, aki csöndes vacsorai ízeket font esti békességgé a konyhában odabent. — Mi az, Krajcár, mi van veled?

Mert, hogy régen nem csaholt már a vén kutya s még meg is nézte, mi van vele.

— Dehát mi az? Mi az? — csodálkozott az öreg állat. — Mi történi, hogy mindenki engem szólogat?

Megjött a gazda, csörrent a tál s a falu feletti a vacsora lelkének madarai kezdtek repesni, a szemük mécsvirág.

— De szép!

Akkor egyszerre valami különös érzése támadt, valami különös, izgatott erő. Valami nagyszerű szárnyalás, áldott nyugtalanság, amelyet sohase érzett, még legszebb fiatalokorában se. Körülzaládgálta az udvar s körmei úgy szántották a port, mint a drótok. A derka rugalmas volt, az izmai duzzadva éltek.

— Mi az? Mi az?

Csaholt valami egészen furcsa hangon, ilyen hangot még soha ki nem ejtett s olyan féktelen boldogság remegett benne, hogy emberforma, nagy, mély szeméből elkezdtek omolni a könnyek.

— Krajcár! — kiáltott ki ijedten a gazda. — Krajcár, gyere be!

* Az emésztőszervek megbetegedéseinek kezelésénél reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz abszolút megbízható hashajtó, amelynek hatása igen kellemes. Kérdezze meg orvosát.

Berohant, de a könnye folyt, ömlött a könnye a boldog, vén kutyának.

— Te, — mondta — csodálkozta a gazda. — Feleség, ide nézz, akármű legyek, ha nem sír ez a kutya! Ember van ebben!

Babusgatták és cirógatták s az arcukba nevetett boldogan. Persze, az úgy hangzott, mint az ugatás, de nevetés volt valójában, igen-igen mélyről fölszakadt kutyanevetés, belenyúlt az arcukba, a tenyerükbe, a mellükbe... Milyen volt az a kutya! Mint a lélek! Aztán leperdült, megugrotta párszor a konyhát s koregott a körme.

— Krajcár! — mondták neki. — Krajcár!

És sirva fakadtak, mert megszállta szívüket a sejtés, néztek a kutyára és érezték, hogy az már nem is állhat, nem is az ő kutyájuk. — lélek az, valami különös — titokkal teljes, misztikus szépséges lélek, amelyik válni kezdül tőlük és búcsúzkodik.

A kutya kiszaladt az udvarra, kaparni kezdte a kerítést és rájuk nézett.

Ajtót nyitottak neki.

Odakint a nyílt mezőség volt, mert mindez a falu szélén történt, végtelen mező felett a végtelen boltú ég s a fűvek között már a föld esti átváltozásának csodája bomladozott. Ajtót nyitottak s a látottaktól a kutya megzendült testében, mint az érc. Felütötte a fejét és már vissza se nézett. A konduló ég alján kifakadt egy bimbós felhő, azt a fényt vette ott irányba, felnyikkant élesen és elindult feléje. Rohant át mindenén. A lábait súrolták langyosan a fűvek és az ismerős dolgok halkán énekelni kezdtek utána. Az anyagok búcsúzó énekét. A fejét előre nyújtotta s a vén test zúgott tova, az áradó föld felett, szinte elszállt. Virágpor felhője kavargott utána, a szél suttyanva osont el a hasa alatt, lábai verték az egyre gyorsuló ritmust, a világ kinyílt előtte, mint a tenyér, a sárga zabok félbehajlottak, ölkibe vették és a föld lelke emelte. Végre úgy érezte, hogy egészen előtte van már a felhő, a nagy, álombeli fényesség megzendült körülötte, fölívült boldogan és beleugrott és eltemetkezett a fényesség puha fodraiban.

Hazaérkezett.

Másnap úgy találtak rá a réteken. Teste igyekezőn nyílt bele a föld hajlatába, két körme közt egy letépett fűszál meredt, háta kinyílt, melle odatapadt a röghöz: halott volt. Két szeme azonban nyitva maradt s a szemek halotti opálján elmosódottan tükrözödtek a felhők. Akik látták ott féltében, azt mondták, hogy olyan volt, mint egy ember.

Párizsban, amelyen Lebrun köztársasági elnök (asztralra támaszkodva) és Daladier is megjelentek. Képünkön Daladier pohárköszöntő elmondása közben látható.

Ámokfutás a boldogtalanság előtt

Irta: Aubermann Péter

Dr. Várkonyi közkedvelt orvos. Rendelője mindig tömve van. Most is el van foglalva minden talpalatnyi hely. Az egyik fotelben egy öreg ember görnyed. Arca barázdás és sápadt, mint a meszelt fal. Mintha künnjárt volna a januári hóviharban és fejére, amely most horpadt mellére konyul, gyapjas pihék hullottak volna. Földre szegzett tekintete mintha elgurult pénzdarabokat: erőteljes ifiúságának és termékeny férfikorának éveit keresné. Fájdalom vonaglik át a lelkén, amikor a küzdelmes, de mégis szép múltra tekint vissza. S amikor eszébe ötlük, hogy már rohamlépésben közeleg a vég, akkor felszaladnak a zsilipek és lelkét elborítja a keserűség árja. Igen, ő már egy kilobbanó tűzhely mellett siránkozik. Az öregkor mint besurranó tolvaj elrabolta testi és szellemi kincseinek javát. Azért jár orvoshoz, hogy azokból még néhányat ideig-óráig visszaragadjon, jóllehet tudja, hogy csak hiú önállóság az egész. Ez az önállóság, amelyet reménynek is becézünk, úgy látszik olyan sűrű gíz-gáz, amelyet az öregség fagyos keze se tud teljesen kitépni az elárvult lélekből.

Éles kontrasztként hat az öreg rezignált magatartásával szemben egy középkorú férfi viselkedése. Idegesség rázza a vállát, gondok nyomják a hátát. Szépen, uriasan van öltözve s mégis olyan, mint egy ágról szakadt, roskadozó hordár. Láthatatlan terheket gondokat cipel a hátán. De ő nem akar még pihenni, hanem lázasan dolgozni. Őt még emésztő vágyak és merész tervek fűtik. Nem azon töri a fejét, hogy szabadságot csikarjon ki, neki olyan orvosság kell, amely dopingolja, szakadatlan loholásra készítse az élet poros országútján. Nagy erőfeszítéseket kell tennie s néha úgy érzi, hogy feje szétesik, minden idege szétmállik.

Lehetetlen észre nem venni az asztal mellett ülő fiatal csinos leányt, akit könnyebb hűlés hozott ide a rendelőbe. Finom zsebkendőjével orrát törülgeti, miközben szemével körülpogatója az egész szobát. Ha otthon megkérdeznék azokat a betegeket, akik most bambán maguk elé merednek, hogy mit láttak az orvosi rendelőben, alig ha tudnák megmondani. Ő azonban alig, hogy betoppant, már is végigfűrkészi az embereket és bútorokat. Ki méltán több figyelemre és falon függő antik órákat, az üvegszekrény csecsebecsét, a képes folyóiratokat, a párnázott ajtót, mint ő. Mikor belépett, úgy tetszett neki, hogy a szőnyegek hasonlítva fogadják, rámosolyognak a festményes és neki illatoznak az asztalra tett virágok.

Nyikorog az ajtó, s egy pápaszemű öregasszony tűnik fel. Az orvos alig tud szabadulni tőle. Nyugodtágot erőltet, pedig magában ugyancsak bosszankodik. Nagyon idegesítik a szószátyár és skrupulózus paciensek. Képesek megkérdezni százszor is ugyanazt a dolgot. De még inkább az keseríti el, hogy elrabolják drága idejét. Az is rossz, ha nincs páciens, az is rossz, ha túl sok van belőle. Ez az orvos tragédiája.

Most egy komorarcú férfire kerül a sor. Fejfájásról étvágytalanságról s állandó kimerültségről panaszkodik.

— Kérjen szabadságot, menjen el magaslattal levegőre, tanácsolja neki a doktor. — Mozogjon sokat, tartózkodjék minden testi és lelki izgalomtól.

— Doktor úr, — válaszolta a beteg — szívesen követném a tanácsát. Belátom, hogy saját érdekemet szolgálom vele, sajnos nincs hozzá sem időm, sem pénzem.

— Az orvos sejtette a feleletet. De mit csináljon? Legjobb belátása szerint szokott eljárni, jóllehet tudja, hogy igen kevés beteg reu-

delkezik korlátlan anyagi eszközökkel és alig képes minden további nélkül magát kiszakítani a hétköznapi robotolás szürke környezetéből. Ilyen esetek számtalanszor fordulnak elő. Nem marad hát más hátra, mint felírni valami orvosságot, amely ugyan édes-keveset használ, legföljebb annyit, hogy a beteg felzaklatott lelkében némi megnyugvást csöpögtet.

De nem csak páciensei nyögnek, panaszkodnak. Gyakran ő maga is érzi a hétköznapi súlyos jármát, pedig rajong a hivatásáért.

— Büszke öröm tölt el, — mesélte minap egy bizalmas barátjának, akivel egy este együtt feketézett. — Örülök, hogy végre annyi erőfeszítés után beköszöntött a várva-várt siker. Jól esik látnom azt, hogy olyan sokan vesznek körül bizalmukkal s őszintén ragaszkodnak hozzám. Mégis nem egyszer elborul a lelkem, mikor arra gondolok, hogy alig tudok magamnak élni és szürkeségbe elkenődve kell eltöltenem minden egyes napot. Munkaöröm nincs ugyan híjjával a változatosság, mégis egyoldalú, mivel csak egy bizonyos területre szorítkozik. Szeretném magamat továbbképezni, sok-sok időt szentelni a művelődésnek, akárcsak a középkori szerzetes, akit a kalamáris és ludtoll mellett ért a hajnal. Nem mondom, vigasztalásomra szolgál az, ha másokkal hasonlítom össze magamat. Igazán még mindig százszorta kedvezőbb helyzetben vagyok. Manapság, saj-

nos, az emberiség zöme, a túlterhelt munka gályapadjához van láncolva. A kapkodás, a sietveélés hajszolt tempója elvágja az elmélyülést és befeléfordulás lehetőségét. Az élet egyhangú partok között folydogál. A mechanikus elfoglaltságok katasztrófálisan eltompítják az értelmet s kiszikkasztják a kedélyt. A tömegtermelés magával hozta az embernek tömegáruként való kezelését. A gépek kerekéi izléseket és felfogásokat törnek darabokra, a szellemet pedig az anyag hengerei lapítják össze. Hány ember csak akkor tér magához, amikor megöregszik vagy egy rendkívüli esemény, mondjuk egy betegség tépi ki kényserhelyzetének vaskapcsaiból...

Igy fakadt ki az orvostól a keserű panasz, akárcsak egy mérges sebből a geny.

— Drága barátom, — vette át most a szót az orvos barátja — helyesen gyjeztetted meg, hogy te másokhoz százszorta jobb helyzetben vagy. Valóságos gyöngyéleted van, ha az ember arra gondol, hogy milyen sokan nyögnek a túlmunka nyüge alatt. Gondolok ezzel kapcsolatban nemcsak azokra, akik tíz körmük után élnek, az üzemhajtó Bedeaux vagy Stachanovi-rendszer rabszolgáira, az akták tömegéi közé eltemetett hivatalnokokra, hanem jómoduokra, dúsgazdag emberekre is, akiket a magas pozíció vagy a nagy üzem állandóan lázas tempójú tettefeszülésre sarkal. Telefon, fogadtatások, tárgyalások, inspekciók, beszédek, a presztizs megőrzése, a konkurrencia ezernyi gondja sok idegbe kerül s azzal jár, hogy a munkateljesítményt veszi alaposságából és mélységéből. Véleményem szerint, — folytatta az orvos barátja, — a túlmunka kultúrájának édes testvére korunk rekordhajtója is. Akár komoly, akár nevetéges akarások legyenek ezek, mind egy forrásból táplálkoznak. Valamennyi egy örök emberi vágynak úszterü tetetöltése. Történeti, dolgozni nem a mélyre, hanem a szélesre, tágra és így valamiképpen feltűnőt produkálni. De mielőtt félbeszakítanál, kérlek hallgasd meg még egy másik hozzászólásomat is. Azt állítottad, hogy a legtöbb embernek nem jut elég ideje, hogy magának éljen. Elfogadom, de csak bizonyos megszorítással. Túlzás volna elhallgatni a vasár- és ünnepnapokat, a szabadságidőt és az éjszakákat. Ezeket sokan, ha nem is művelődésre, de pihenésre s még inkább szórakozásra alaposan igényeznek kihasználni, még a legelfoglaltabbak, sőt talán ők elsősorban. A túlzott sport, a kirándulások, eszemizmos mulatozások, fényűző és szemkaprázó kedvtelések, a műmámorek nyugtalan kergetése az álgönyörök mohó habzsolása természetes reakcióknak tekinthetők az idegőrlő napi munka után. A modern embernek kevés szabad idő jut, még kevesebb tartós öröm. Az igazi örömmnek ő csak szálnalmas rongyszedője, a mézet üvegen át kénytelen nyalni, ezért hajhássza a pikáns falatokat és szeretne hempergni erősen fűszerezett gyönyörűségeken.

Végül ne felejtszünk meg arról, hogy még ma is a lázas aktivitás korszakában, még mindig elég nagy az időmilliomosok száma. Vegyesösszetételű táboruk nagyrészt naplopokból, munkanélküliekből, jómodú nőkből, kávéházi töltelékekből és hasonszörűekből rekrutálódik. Ezek az időkapitalisták teszik ki a korszok, parkok és utcák törzspublikumát. Ha lefektetnek egy kábelt, ha történeti valami közlekedési baleset, ők képezik a báméskodók statisztériáját. Mindennütt ott vannak s mégis életük nélkülözi a drámai fordulatokat, olyan ez mint egy szélesen hőmpölygő folyam, amely az unalom tengerébe torkollik s amelynek partjain minden áldott nap ugyanaz történik: tudmillik semmi Ez a semmittevő típus ellentéte az időproletár, kapkodó, de verejtékező emberiségnek.

— Mindezekre én is gondoltam már nem egyszer — vette most át a szót a doktor. — De ilyen az ember! Az egészség és betegség, a munka és semmittevés pólusai között hanyódik. Nem annak örül, hogy minden sötét éjszaka után beköszönt egy világos nappal, hanem azért látja fejét, hogy minden napja két komor éjszaka közé van ágyazva. Nem tudja marokra fogva kanalizálni a boldogságot, mert másutt keresi mindennek a maga értékét

SARKA LAJOS VERSEI

FALUSI ÁLLOMÁS

Mint regényben szünetiel, kis vonás,
utamban egy falusi állomás.

Nem száll itt le senki. Tűres a tér.
A váróterem is csak egy fedél.

Pár almafa, kicsi kert s rőt falu
örház; messzire látszik a falu.

Kis zászlóval csak az örné jelen,
a vonatunk mindjárt tovább megyen.

A szomszéd-ablakon egy halk zavú
úr néz ki: vajjon melyik e falu?

Lezárt sorompó; szalad egy szekér,
késétt utasa ide már nem ér.

Telefon cseng; zászló-jel, indulás.
Isten veled, te kicsi állomás!

JO VALAKIÉ LENNI

Eszméért, kenyérért mikor harcba kell menni,
Olyan jó valakinél megpihenni.

Valakihez simolni, erőt venni,
olyan jó valakié lenni.

Kedvesé, ki hű szeretettel vár rád,
megsimítva fejed alatt a párnád.

Gyermeké, kinek szívében mesésen
nagy vagy és hatalmas, ezer szenvedésben.

Szülőé, ki akkor is eped érted,
ha életét tán balgán összetépted.

Istené, zsolozsmát rebegve járni
s majd egyszer teheren elébe állni.

Jaj de szomorú örömben, szenvedésben,
kinek éreznie kell, hogy senkié sem.

Szívet nem adhat senkinek se cserébe,
mert szíve nincs, szívének vége, vége.

Gyermekkar nem öleli, csak nem éri
hogy boldogtalan, ezerszer érzi.

Szülő nem várja (domborúl tán sirja;
jaj, de örömet vállalra borulna!)

Sóhajjal mérten ránehezül az élet,
boldogtalan, mert senkinek se élhet.

Királynő, akinek nem volt gyermekkor

Ugy van: távolról sem túlzás e soraink címében olvasható megállapítás, mert Svédország nagy királyának, Gusztáv Adolfnak és feleségének, az erdélyi Bethlen Gáborné nővérének leánya *Krisztina*, akiből már hatástendős korában Svédország királynője lett — nem ismerte a gyermekjártékot. Míg ugyanakkor hazájának kevésbé fényes gyermekkorban levő leánykái még bábuikkal bibelődtek: a kis Krisztina már a klasszikusokat bujta, egyre tanult s össze is szedett annyi tudományt, hogy amint egyik nagy tisztelője, Guise herceg megállapította róla, meglelt korában már többet tudott, mint a francia akadémia és a Sorbone tudósai együttvéve. Most azért idézzük fel itt e rendkívüli nő emlékét, mert halálának néhány hónap múlva lesz a kétszázötvenedik évfordulója.

De hát hogyan is lehetett volna gyermekkor a kis Krisztinának? Szinte beteges rajongása az ismeretek szerzése iránt, már gyermekkorában sem hagyta nyugodni. Mire, szintén még mint gyermek, Svédország trónjára került, már nyolc nyelven beszélt és klasszikus filozófusok munkáit eredetiben olvasta. A mindennapi, prózai élettől való ilyen nagyművű elvonatkozása több irányú különös fejlettséget ki benne, amit atyjának férfias nevelési rendszere még inkább erősített: még mint gyermekleány is férfi módjára ülte meg a lovat, férfikalappal a borzas haja felett, férfindrágós lovaglókosztümben.

Valójában tizenhét éves korában vette át az uralkodást, országa törvényei szerint, de már ezt megelőzően is két éven át rendszeresen résztvett az államtanács ülésein. Amint előbb tanulmányaiban, úgy az uralkodás gondjai közt is egyszerű segítőtársa volt bámulatos emlékezőtehetsége, ritka éleslátása és megragadó szellemessége pedig sok nehéz helyzetben segítette keresztül. De mindennemű elvont tudománynál élete végéig többre becsülte az irodalmat és a művészetet. Uralkodása alatt tulcsokot is áldozott ezekre, költségeivel erősen próbára téve országának a hosszas háborúskodások által amugyis roppant legyengített anyagi erejét.

Életrendjében mélyreható fordulatot idézett elő aztán az, hogy nagytekintélyű udvari orvosa, Bourdelot eltiltotta az erős szellemi munkától. Ez elől már nem lehetett kitérni, mert a sok könyv és az egészségével való nem-törődés mind rohamosabban aláásta szervezeteit.

De hogy férjhez menjen: arról nem akart hallani sem. Ezvadás után kossarazta ki reményteljes kérést, köztük a dán trónörökösöt, aztán atyja kiválasztottját, Károly Gusztáv pfalz-zweibrückeni herceget, aki egyébként az unokatestvére is volt. Ez utóbbival az eljegyzést is megtartották ugyan, de Krisztina nemsokára felhontotta a jegyestársi viszonyt. Szerelmes nem volt soha s a felesége sem tudott volna lenni senkinek.

Huszonnyolc éves korában aztán váratlanul jutott a királynői méltósága is és a svéd exkirálynőnek nem volt más választása, mint a trónról való lemondás. Ez 285 évvel ezelőtt, 1654. június 6-án be is következett. Évi 800.000 svéd márka járadék kikötése mellett, átadva a trónt említett unokatestvéreinek és volt jegyestársának, Károly Gusztávnak. Nagyszobású húscsúztatás után el is hagyta országát: előbb Hamburgban időzött, majd Brüsszelbe ment, hol még azon az éven, karácsonykor az evangélikus hitről titokban áttért a katolikus vallásra. Ezt az áttérést egy év múlva, 1655 novemberben Innsbruckban nyilvánosan is megerősítette.

Egy hónappal később, december 21-én ünnepélyesen vonult be Rómába Krisztina, hogy áttérése alkalmából VII. Sándor pápánál tisztelegjen. Pompás fehér lovon ült, mellette mindkét oldalán egy-egy biboros haladt. A pá-

pa kitüntető nagy szívésséggel és pazar díszsel fogadta a trónjáról lemondott fiatal királynőt, kinek áttérését a katolikus egyház nagy örömeinek és nyereségének nyilvánította.

A következő évben Párizsba költözött a királynő.

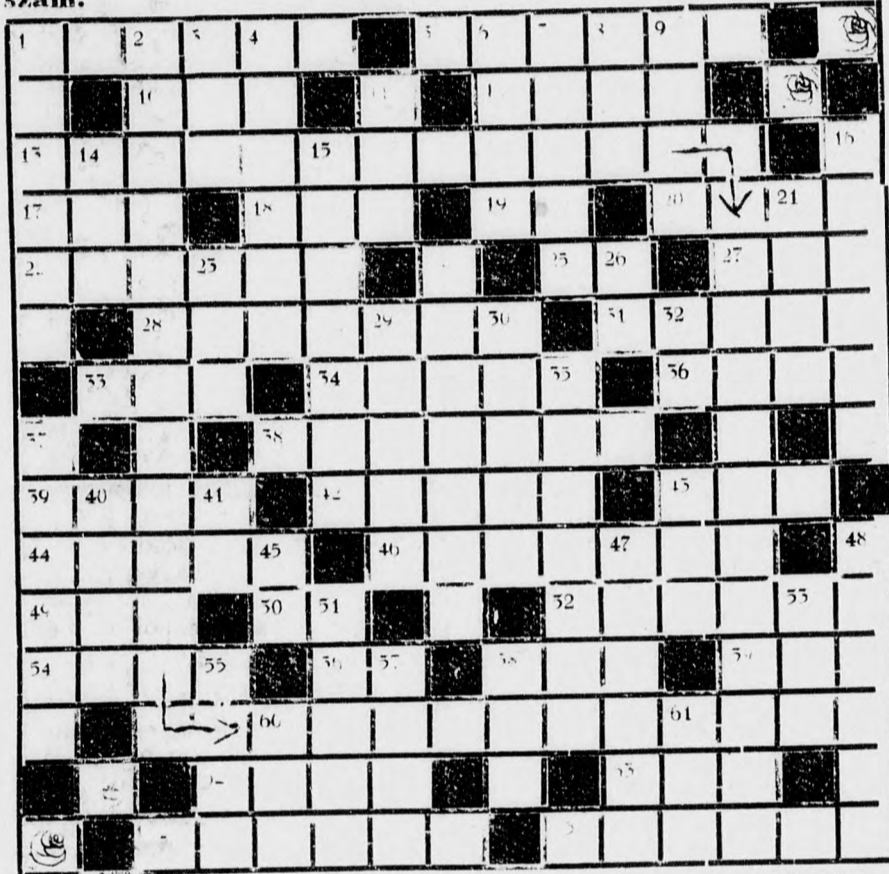
Két esztendeig volt Krisztina a francia királyi udvar szívesen látott vendége. Itteni életének sötét foltja és kellően máig sem tisztázott rejtélye az a tette, hogy Fontaineblanban

halálra ítélte, majd kivégeztette főlovászmestert és egyben legbizalmasabb emberét, Monaldeschi márkot. Mondják, azért, mert az őt Rómába írt leveleiben súlyosan rágalmazta és megsértette. Mire aztán a mindenható Jules Mazarin bíboros bizalmasan értesítette a királynőt, hogy XIV. Lajos és udvara nem akarja őt látni többé... Visszament hát hazájába Svédországba, de ott sem igen lelte már helyét s állandó pénzzavaroktól nyugtalanítva, többfelé megfordult, mígnem aztán negyvenkétéves korában véglegesen Rómában telepedett meg. Visszatért első szerelméhez, a tudományok és művészetek örök szépségeivel való barátkozáshoz s immár megnyugodva, így élt itt 1689-ben, néhány hónap hiján 250 évvel ezelőtt bekövetkezett haláláig...

ZSOLDOS BENŐ.

KERESZTREJTVÉNY

47. (338. szám.)

Megfejtésül a vízszintes 13. és a függőleges 2. hosszú sorok küldendők be.
Beküldési határidő: november 30.

Vízszintes sorok:

1 Ravaszság — más szóval. 5 Nagy magyar város. 10 Bantalmazza. 12 Matár — latinul 13 Szólas-mondás 17 Angol segédige. 18 Nyári Andor névbetű. 19 Névelő. 20 A csomagolóanyag súlya. 22 Szentéletű férfi. 25 Vigyazo. 27 Evelő novény. 28 Angol város az Avon mellett, volt nagyszálló neve. 31 Világhírű spanyol tenorista (Miguel), nemrégiben a nemzeti csapatok oldalán harcolva, hősi halált halt. 33 Cimróváltás. 34 Fújta valamiből. 36 Perzsa költő, természetűdős és matematikus. 38 Besiet — más szóval. 39 Van ezze. 42 Vegyít — más néven. 43 Kergeti. 44 Meggyaszol. 46 Ujgazdag, felkapaszkodott ember — közismert id. szóval. 49 Időhatározó. 50 Tantal vegyjele. 52 Nem mögütem. 54 Ismert számviz. 56 Ruténium vegyjele. 58 Híres magyar sportegylet. 59 Győri sportklub. 62 Buddhista pap, vagy szerzetes. főleg Tibetben és Mongóliában. 63 Becézett nőnév. 64 Nem elől, sem hátul. 65 Fehérlé költő.

Függőleges sorok:

1 Nyúlmark hosszúsága. 2 Híres város, az egyik sora. 3 Helyhatározó. 4 Kifordítja. 6 Neve magyar szobrászművész (György). 7 Sporteszköz. 8 Zenéhang. 9 Balti nép. 11 Kellemes ital. 14 Svéd váltópénz. 15 A görényhez hasonló vadászó emlősállatok. 16 Gyorsbeszédű. 21 Resz — fonetikus id. szóval. 23 Heves megyei község. 24 — nábob leánya. 26 A francia köztársaság monogramja. 29 Hadászati terület. 30 A főváros volt alpolgármestere. 32 Lugosy Oszkár névbetű. 35 Teljes arboozatu vitorlás hadihajó id. neve. 37 Világegyetem — görög szóval. 40 Kiszolgált. 41 Sugar Andor névbetű. 43 Fialat nőstényszarvas. 45 A multidő ragja. 47 Elfog — más szóval. 48 Erdő állatka, hosszú farkával és névelővel. 51 Zamat.

53 Régi magyar férfinév. 55 Egyforma betűk. 57 Pénzt folyosít. 58 A Budapesti Nemzetközi Vásár névbetű. 60 Hegyaljai község. 61 Békaporonty.

A 45. számú keersztrejtvényünk helyes megfejtése:

Vízszintes: 1. Bethlen István, 15. Igavonó. 28. Kanada, 47. Regiomontanus.

Függőleges: 1. Balatonboglár, 6. Novény, 11. Nationalizmus, 30. Borneo, 33. Inter.

Helyesen megfejtettek: Rácz Gerő, Csiby Lenke, Kise Lajos, Maties Antal, Fodor Péter, Buzás Imre, Lázár Béla, Zonda Magda, Szabó József, Perzsi Zoltán, Papp Mózes.

A jutalomkönyvet Fodor Péter (Nagyvárad) nyerte, elküldtük.

A közeledő telet megelőzte korona
ezé ü 7500 kalóriás szalon
kisz-brikettünk és Bohne
serép kályhánk
Ozze meg kirakatainkat!

BAZILLI-DEAK

műszaki és elektrotechnikai üzlete

Nagyvárad, Dr. Lázár Aurel-u. 1

„PARK SZALLÓ” EPULETE

TELEFON: 35-36.

IDŐK SODRÁBAN

A felvidéki fiatalok

Irta: Rády Elemér

Szlovákia egész tekintélyes része, egy egész sor nagy magyar város, Érsekújvár, Komárom, Léva, Losonc, Rozsnyó, Rimaszombat, Kassa, Ungvár, Beregszász és Munkács a bécsi döntőbírói ítélet alapján visszakerült Magyarországhoz. A visszacsatolt területekkel mintegy egymilliónyi magyar is a magyar államiság keretei közé került. Ez a tény azzal a természetes következménnyel jár, hogy a magyar élet elkövetkezendő hónapjainak egyik legégetőbb problémája az egykori kisebbségi magyarok és az anyaország magyarsága között megteremtési az a lelki egységet, amely húsz esztendő előtt megszakadt.

A *Magyar Lapok* hasábjain már több ízben foglalkoztam a felvidéki magyarság problémáival. Megrajzoltam a mai szlovákiai, illetve most már ismét felvidéki ember arcát, problémáit és szellemi fejlődését. Most, amikor az európai érdeklődés homlokterébe került a csehszlovákiai magyarság ügye, nem érdektelen visszatérni erre a kérdésre és megmondani: *milyen változáson ment keresztül az a magyarság, amely a csehszlovák állam keretei közé került* és milyen lelkiséget alakított ki önmagában az az ifjúság, amely a kisebbségi sors húsz esztendeje alatt nőtt fel.

A magyarság az új csehszlovák állam keretei között ugyanis egészen új atmoszférába került és a megváltozott viszonyok között egy egészen speciális lelkiségű magyarság nőtt fel, amely éppen úgy különbözik az anyaországi magyarságtól, mint mondjuk a romániai vagy délszláviai magyar népségtől.

A szlovákiai magyarság első élménye a cseh demokrácia és meghirdetett humanizmus volt. Elméletben a csehszlovák állam erre épült fel, a gyakorlatban azonban a magasztos elvekből, amelyeket Masaryk és Benes hirdettek, alig valósult meg valami és az a kevés, ami mégis valósággá lett, nem a kisebbségek érdekében, hanem azok ellen történt. Az a válság, amely az utolsó hónapokban megrázta Csehszlovákiát, az egész világot majdnem háborúba sodorta, amely a müncheni döntéssel és Csehszlovákia megnyirbálásával vezetődött le, ennek az elmélet és gyakorlat közötti ellentmondásnak volt a természetes következménye. Ez a politikai demokrácia volt a szlovákiai magyarság első nagy élménye s az új magyar kisebbségi nemzedék megtanulta ebből, hogy a demokrácia egésze alatt hirdetett magasztos elveket igen gyakran éppen a demokrácia módszereivel lehet elsikkasztani. A nagy élmény tehát a politikai demokráciából való kiábrándulás volt, mert felismerte, hogy a formalitásokban magát kiélő parlamenti demokrácia nem jelenti az egyedül üdvösnök mondott igazságos és tisztességes államberendezést.

Megtanulta például azt, hogy az általános, egyenlő és titkos választójog magasztos elve miként válhat a választókerületek hamis meghatározásával egyenlőtlen választójoggá. Hiszen míg Prágában egy képviselői mandátumhoz 17.000 szavazatot kellett, addig a magyar Érsekújváron már 30.000. Mi más ez, ha nem a prémiumos választójognak egy olyan formája, ahol a prémiumot hazug jelszavakkal igyekeznek elkendőzni. De gazdaságpolitikai téren is tapasztalhatta az egyenlőtlen elbánást és ebben egy volt a szlovák, ruszin és a magyar. A csehországi iparnak konkurrált a szlovákiai ipar: egyszerűen leépítették az utóbbit. Virágzó gyártelepek szüntek meg s városok lakóinak ezrei lettek kenyértelenné a hirdetett demokrácia dicsőségére. Politikailag kellett tartalmazni egyeseket: a földreform elvét használták fel s párttitkárok, egykori legionáriusok

kaptak földet az őslakó szegények helyett.

Tévedés lenne azonban azt hinni, hogy a politikai demokrácia igazi arcának megismerése a fiatalságot egy antiszociális reakció felé terelte volna. Ellenkezőleg: a szlovákiai fiatalságban olyan mély szociális lelkiség alakult ki, amely minden nép fiatalsága számára példaadó lehet. Talán megemlíthetem itt, hogy az erdélyi fiatalság is a szlovákiai ifjúsági mozgalmaktól kapott igen sokszor szociális téren lendítést. A politikai ízü földreformból például nem azt a tanulságot vonta le, hogy földbirtok-reformra pedig nincs szükség, hanem éppen azt, hogy a földbirtok egészséges megosz-lása a legjobb nemzetpolitika, mert a népi gyökereket erősíti.

Nagyszerű példája ennek Eszterházy János grófnak, a felvidéki magyarok egyik ifjú vezérének, aki továbbra is a megmaradó Szlovákiában marad, a *Le Temps* munkatársa előtt tett nyilatkozata, amelyben ezt mondja: „Nálunk az elmúlt húsz év alatt egy egészen új magyarság született. Öntudatunkat és politikai szemléletünket mindenekelőtt a szociális érzés és a népi gondolat alakították ki; érthető tehát, hogy ez a népi és szociális gondolat jegyében újjászületett Felvidék most olyan feladatok megoldását várja Magyarországtól, amelyeknek szociális jelentősége egészen új irányt szabna a magyarság közép-európai hivatásának. Gondolok elsősorban a földreformra. Mint sok felvidéki magyarnak, nekem is elvették birtokom hatvan százalékát, a megmaradt negyven százalékából is meg tudtam élni...”

Ebből a nyilatkozatból kicsendül, hogy a szlovákiai magyar fiatalság lelkiségét a szociális érzés és a népi gondolat alakították ki. A felvidéki ifjú magyarnak rá kellett döbennie, hogy a kisebbségi magyar élet legszilárdabb

A HAJSZOLT EMBER

Friss-híreket hozott a hajnali
posta, nyugtalan, messzi tengerek
felől s hírek-kihordóját ágyából
korábban verte fel ma reggel, hogy
mindenki tudja a történeteket.

A szelet megkerülte s a nappal
szembe vivő úton ment és kitartóan
lobogtatta az új nap zászlóját a
friss újságot, kiáltva tragédiák
címét és a történetet.

Géppel megy már, mert úgy gyalog hamar
elég szenzációk kis mécsé, de
igy géppel gyorsan ér el. Utcasarkán
ott terem s ítéletet, bölcsességet
hirdetve, szórja az újságokat.

De dél felé, pezsgő tűz-izzásban
megáll a gép. Az emberek házba
sietnek, pillanatra élelni az
otthoni békét, a csend szerelmét.
S a hajszolt ember gépére hajlik

és pihenni kezd, mint egy kialudt
vulkán. Naponta látom e régi
jó testvért, hírek szertevivőjét, gyermekek
apját, ki dolgozik, küzd, elégedett
néha és igaz ember.

KAJTSZA FERENC

Aki okos **SELYEMMEL** varr

Vásárolyon

Gütermann a selyem

mert rugalmas, nem
zakad és színtartó

FIGYELJEN A GYÁRI VÉDJEJEGYRE,
A SAKKTÁBLÁRA.

LANGYOS VIZBEN NEUTRÁLIS
SZAPPANNAL MOSHATÓ

bázisa a magyar falu és annak őseréjű népi rétege. Ez a népi magyarság sem nyelvében, sem szellemiségében nem vesztette el magyar voltát s a legerősebben állott ellen minden asszimilációs kísérletnek. Sőt: amikor a megmaradt értelmiség sorai megritkultak, az utánpótlás is ezekből a paraszti, munkás és kishivatalnok rétegekből jött. Így született meg ez a népi gyökerű értelmiség, amely szinte forradalmi erővel tört be a kisebbségi magyar életbe.

Ez az ifjúság már akkor, amikor még például a népi gondolat a memeteknél csak teoretikusok magánügye volt, meghirdeti a népi-ség nagy gondolatát s ettől várja a magyarság belső újjászületését. Tudatosan és nagy tervekkel fordul a népi rétegek, főleg a parasztság felé s a huszas évek közepétől minden ifjúsági mozgalom — a baloldaltól a jobboldalig — ennek a népi gondolatnak a jegyében bontja ki zászlaját.

Az ifjúságnak ez az elmélyült szociális szellemisége és tudatos népi beállítottsága eredményezi, hogy a szlovákiai magyarságban egy új értékmérő alakul ki: az, hogy a nemzet szempontjából ki mennyi munkát és milyen eredményt tud felmutatni. Mászóval: a felvidéki magyarság egy magasabb és haladottabb társadalmi formához érkezett el, a dolgozó nemzeti kollektívum gondolatához.

Az ifjúságnak ez az új szellemisége rövidesen a hivatalos magyar kisebbségi politikát is átjárja, amikor a szlovákiai magyarság élére két fiatal politikus, *Jaross Andor* és *Eszterházy János* gróf kerül. Ők indítják el az ifjúság szellemi előmunkálatai után a felvidéki magyarság új népi politikáját, amely ezt eredményezi, hogy a kisebbségi népközösség szinte egyik napról a másikra csodálatosan megerősödik.

Az a fiatalság tehát, amely az egymilliónyi magyarral most visszatér az anyaországba, ilyen lelkiséggel telítve kerül az új életkeretek közé. Szociális lelkület és a népi magyarság mélyeséges átérzése fűt minden felvidéki magyar fiatallembert. Olyan lelki tulajdonságok ezek, amelyek kétségtelenül új, friss és termékenyítő energiákat hoznak majd a magyarországi életbe is. A felvidéki magyar fiatalok húsz esztendőse kisebbségi sorsban megtisztult szellemisége így válik majd az egyetemes magyarság kincsévé is...

Asszonyok dolga

Kiskabát — és ruhaösszeállítások

Szövetruha kis kabáttal: ez is szerepel az idei divatban. Fontos azért, mert együtt viselve, a most olyan divatos kosztüm benyomását kelti, mégis fölöslegessé teheti a kosztüm tartozékát: a két darabból álló szoknyabluzt. Ugy, hogy akik ez utóbbi összeállítást bármely oknál fogva nem szeretik, egész ruhával is kaphatnak könnyed és fiatalos kosztümöt, amely délelőtti és egyszerűbb délutáni alkalmakra is hasznos szolgálatot tesz.

Délelőtti ensemble-nak nevezik a párizsi szalonok ezeket a modelleket. Legtöbbjüknek egyzsinű a kabát a ruhával, csak a kabát szőrméje elütő árnyalatu. Gyakran készül a ruha felsőrésze, ujjja más anyagból és ez némi változatosságot hoz a komplé egyöntettségbe. Am láttunk igen sikerült összeállításokat, amelyeknél más a kabát és más a ruha színe. Ilyen esetben mindig a kabát világos és a ruha sötét. Praktikus felhasználható ez a lehetőség, ha már meglévő jó ruhához csupán egy rövid kabátot kell csináltatnunk. Leírunk néhány színösszetételt. Nagyon csinos például a most annyira divatos mustárszínű helyes gyapjú szövetből készült kabát, gallérja és szelvénye barna perzsa vagy perzsaut. nzzattal. Gallérjuktól a kabát aljáig 10 centiméternyi széles perzsa csik vonul végig, alatta gombólik a kabát. Barna ruha fölé viselik. Kifogástalan állapotban lévő régebbi barna szoknyánkhoz is — amelyet bluzzal, pulloverrel viselünk — érdemes egy ilyen kabátot csináltatni, mert így kevés költséggel divatos téri frottór kosztümre tehetünk szert.

Ugyanezt a modellt láttuk fekete szövetruha — fekete prémes borszínű kabát változatban.

Szép ez az összeállítás is: a ruhának felsőrésze idegen anyagú. Sötét lilás-kék szövetű maga a kosztüm, ugyanilyen árnyalatu vékony bársonyból készült a ruhaderék felsőrésze és az ujjak. A kis kosztümkabát nyakából kilátszik a ruha bársonya és ebből a bársonyból készült kalap igen előnyösen áll hozzá. Prémezés, muffja lehetnek akár szürke, akár barna, vagy fekete szőrméből. Legszébb hozzá a nerz, vagy naranyalatu szőrme. Mondanunk sem kell, hogy a párizsi „délelőtti ensemble” megjelölés ellenére, különösen ez az együttes délutánra is igen jól megfelel.

Hasznos ruhakabát összeállítás ez is: A ruha

szoknyája körül berakott és a derék két oldali kis zsebe ismétlődik a kabátban. A modellkabát végig nyírott breitschwanz báránnyal van bélelve, ez azonban nem feltétlenül szükséges, elég, ha a szegélyezés készül ebből a prémből. Egyszínű szövet úgy a kabát, mint a ruha anyaga.

Kétszínű ruha

A legújabb divat merész ujitása a kétszínűség, amit természetesen a divathóbort hívei nagy örömmel fogadtak. Ez a furcsa ruha, amit képünkön bemutatunk, félig lilavörös, félig szilvakék, angoraszövetből készült és szabásának szigorú egyszerűsége igyekszik enyhíteni a merész színösszetételt.

Hogyan terítsünk?

A virágcsokor is az asztalra került már, — hát igen, minden rendben van! — mondja a háziasszony, miközben kiprútt arccal tart meg egy csapatszemlét. Szeretettel szalad végig tekintete minden tárgyon és előre örül annak, hogy a kedves öreg műszaki tanácsos milyen szeretetreméltó szavakkal fogja elismerni terítési művészetét.

Mert a terítésnél az elrendezés, színek, vonalak összhangja külön művészet. A kézimunka terítőcskék nem mindig egyformák az asztal. Ezüsttárgyak alá csipke és tűll illik. Ilyenkor a lámpaernyőt is feldíszíthetjük csipkedarabokkal, Porcellán és keramit edények alá lenbatist terítőcskék valók, mert hiszen már el sem tudunk lenni az angolok utánzása nélkül, akik minden teríték alá külön kézimunka-terítőcskét raknak. Mi csak annyiban térünk el tőlük, hogy nem terítünk a csupas asztalra, hanem felteszük előbb a damaszt abroszt, vagy ha kisebb társaságot várunk, az apró asztalok méreteire készült lenvászon terítőket.

Az edények elhelyezésénél mindig az a divat, ami a legcélszerűbb. Így a csészét feltétlenül jobbról helyezzük el, mert könnyebben esik kezünk ügyébe. Balról áll a tányér, amely akár torta, krém, vagy száraz sütemény van rajta, könnyebben megközelíthető, mintha fordítva lenne. A tortához újabban nem adunk villát, sem kést, hanem kiskanalat éppen úgy, mint a krémhez. A színes és ízléses papír asztalkendőket lassankint teljesen leszorítják asztalunkról a hímzett szegletű, díszes asztalkendőket, — amelyek nemsokára már az emléktárgyaink közé kerülnek mindaddig, míg a divat szeszélye vissza nem parancsolja őket újból tányérunk mellé.

Hasznos tudnivalók

A tojás eltartása

Sokféleképpen lehet tojást eltartani. Így többek között vízzel telt üvegbe teszik, amelynek hátránya az, hogy az ilyen tojást nem lehet vízben főzni, mert az ilyen tojásnak a héja a főzésnél könnyen elreped. Frissen lehet a tojást sóban eltenni, melynek előnye az, hogy a felhasználótól sőt nem kell eldobni, az felhasználható. Akinek jég szekrénye van, az jég szekrényben jól és sokáig tarthatja el a tojást. Újabban tanácsolják, hogy a tojást egyenként gondosan ezüst papírba (staniol) csomagoljuk, mert így a léd apró nyílásai elzártnak s a tojás nem romlik meg. Szokták még hamuba is eltartani a tojást. Az egyéb megőrzésre használt vegyi szerek majd mindenike a tojás minőségére befolyást gyakorol s ezért használatuk nem tanácsos.

Az almába szurt vasszeg életlőssége

Régi idő óta szokásban van, hogy vérszegények és sápkórosok számára úgy készítenek almából gyógyszert, hogy az almába vasszegeket vernek. A szegeket néhány napig állani hagyják az almában és az almát a beteggel megetik. Ez az eljárás abból a tudományos megállapításból fakadt, hogy a vas gyógyítja a vérszegénységet, mert a vörös vérszettek festékanyagának tekintélyes része vas. Mégis rejtélyes volt különösen az orvosok előtt, hogy miért ragaszkodik a közfelfogás ehhez a gyógyszert és hogy a használatban valóban miért válik olyan jól be a vasszeggel átszurt alma? Most aztán világosság derült erre is. Tudományos kutatások során megállapították, hogy a vas a szervezetbe jutva, különösen akkor hatá-

* A létért való küzdelemben gyakran hathatós segítségére van a dolgozó egyéneknek egy pohár természetes „Ferenc József” kecsérvíz reggel éhgyomorrra bevéve azért, mert ez gyorsan szabályozza a szellemi és testi munkaképességre oly igen fontos hélműködést és anyagcserét. Kérdezze meg orvosát.

szos a vérszegénység megszüntetésére, hogyha C vitamin is van jelen a szervezetben. Már pedig az alma nagyon sok C vitamint tartalmaz és így az almasav által kioldott vas rendkívül hatékony gyógyszerként válik be a vérszegénység gyógyításánál. Ez a tudományos megállapítás ismételtén fényes bizonyítást szolgáltatott arról, hogy a gyakorlati tapasztalatok sok esetben kiállják a tudomány tűzpróbáját.

A konyha körül

TEHÉNTURÓBÓL KÉSZÜLT SAJT

A friss tehénturóból kicsöpögtetjük a savót, üvegedénybe tesszük és négy-öt napig napra, vagy amíg megerjed, meleg helyre állítjuk. Ízlés szerint vaját és sót keverünk bele, tűzre tesszük és addig keverjük, amíg felforr. Kihűtjük, darabokra vágjuk és megszikkasztjuk.

PAPRIKÁS GOMBA

A friss gombát megtisztítjuk, megmossuk, darabokra vágjuk és apróra vágott vereshagymával zsíron megpároljuk. Mikor a levét elfőtte, megsózzuk és paprikázzuk, felöntjük tejfellel és felforraljuk.

SONKÁSGOMBÓC

Félkiló sonkát vagy füstölt húst és négy-öt zsemlyét kockára vágunk. Leöntjük hat deka forró zsírral. Tizenkét és fél deka lisztet elkeverünk nyolc tojássárgájával, fél liter tejjel, apróra vágalt petrezselyem zöldjével és sóval. Összekeverjük a sonkával és zsemlyékkel, majd félóraig pihentetjük. Gombócokat formálunk belőle, sós vízben kifőzzük és vajban pirított morzsában megforgatjuk.

FŐTT DISZNÓHUS

A fiatal disznónak nem tulzsiros dagadóját sós, kóménymagos vízben felforraljuk, majd két óra hosszáig csendesen főzzük. Savanyukáposztával főzelékkel tálaljuk.

HIDEG VAGDALTHUS

Negyedkiló marhafelsőt, negyedkiló disznócombót és öt deka füstölt szalonát megdarálunk. Adunk hozzá két kanál tejfellel, sót, borsot és kevés reszelt vöröshagymát. Kis szalvétába rulálalakura formáljuk, spárgával átkötjük és két óra hosszáig savanykás, fűszeres páclében főzzük. Hidegen, vékony szeletekre vágjuk és mustármártással tálaljuk.

KAVEMAZ

Negyedkiló kockacukrot szálasra főzzük másfél deci vízben. Az edényt azután hideg vízbe állítjuk és a cukrot is meglocsoljuk kis hideg vízzel. Mikor kihült, fehér porhanyós péppé keverjük. Sűrű feketekávéval felhígítjuk, majd újra tűzre tesszük és kellő sűrűségűre főzzük. Levél egy darabka kakaóvaját keverünk hozzá, amikor az elolvadt, ráöntjük a mázat a tortára és széles, vizes késsel elsimitjük.

Modern — és régi esernyők divatja Japánban

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 900 félévre 450 negyedévre 225. egy hóra 75 lei.

Magyarországon: Egész évre 90 P. félévre 25 P. negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037

Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: dr Sulyok István.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucuresti időjáráskutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Déli, délnyugati szél, a hegyeken vihar, néhány helyen eső.

STOJADINOVITS JUGOSZLÁV MINISZTERELNÖK A HADÜGYMINISZTERIUM VEZETÉSÉT IS ÁTVETTE. Belgrádból jelentik: A király nevében és a királyi kormányzó-ság rendelete értelmében Stojadinovits miniszterelnök és külügyminiszter ideiglenesen ellátja a hadügyminisztérium vezetését is.

Elmarasztalta a marosvásárhelyi ítélőtábla a zabolai Faipari Részvénytársaságot egy milliós perben. Marosvásárhely. Saját tud. A háromszékmegyei Osdola római katolikus egyházközség és a Zabolai Faipari Részvénytársaság között már hosszabb idő óta polgári per folyt, miután az egyházközség a részvénytársaság vezetőségének mulasztása következtében — jelentékeny kárt szenvedett. A pert a sepsiszentgyörgyi törvényszék és a brassói tábla előtt az egyházközség elvesztette, a Semmitőszék azonban az ítéletet megváltoztatva, a marosvásárhelyi táblát látta fel ítélkezésre. A tábla most megállapította a részvénytársaság mulasztását s ezért a perelt 1 millió lei, valamint kamatainak 1928-tól való megfizetésére kötelezte a favállalatot.

SZABADSÁGRA MEGY DR. BÁRDOSY, BUCURESTI MAGYAR KÖVET. Bucuresti. Saját tud. Dr. Bárdossy László Bucuresti magyar követe négyheti szabadságra megy. Távollétében vitéz Rényi Viktor követségi tanácsos lesz az ügyvivő.

Halálozás. Anghi Balázs Földműves Szövetéségi igazgató 19 éves leánya, Anghi Margit Marosvásárhelyen elhunyt. Temetése nagy részvét mellett pénteken délután volt. Az elhunyt unokahuga volt Anghi Dénesnek, a marosvásárhelyi római katolikus gimnázium igazgatójának.

Egy volt osztrák tábornokot Salzburgban esküdtbírók elé állítottak, amért 1934-ben több nemzeti-szocialistát kivégeztetett. Salzburgból jelentik: Stochmal tábornokot, Celar alezredest és Rosenkranz századost, — valamennyien volt osztrák hadsereghelyi tiszt — gyilkosság és gyilkosságra való felbujtás vádjával a salzburgi esküdtbírók elé állították. A vádfirat szerint az 1934 júliusi nemzeti-szocialista forradalom idején Stochmal parancsára a salzburgi tartományban magukat megadótt nemzeti szocialistákat falhoz állították és géppuskával tüzeltek rájuk. A parancsot a másik két vádlott tiszt hajtotta végre.

BARY AGOSTON HALÁLA. Budapestről jelentik: Bary Agoston, a magyar miniszterelnökség sajtóelőadója, a „Budapesti Hírlap” közgazdasági szerkesztője, hatvanöt éves korában elhunyt.

Helyreáll a vasúti forgalom Máramarosziget és Csernovitz között. Temesvár. Saját tud. Megir-tuk, hogy Halmi és Máramarosziget között a vasúti forgalmat a teherszállítás lebonyolítására helyreállították. Mintegy húsz ilyen kocsi helyeztek üzembe. A vasúti-gazgatóságon nyert értesülés szerint ez a forgalom azonban nem bizonyult kielégítőnek. Egy-egy gépkocsi csak kétezeröt-háromszáz kiló terhet, vagyis negyed-vagon rakományt bír el s ezért a vasút arra törekszik, hogy már Máramarosziget ellátása szempontjából is új megoldásokat találjon, míg a vasúti forgalomra nézve megállapodásokat köt a szomszéd államokkal.

Satumaréről jelentik: A CFR üzletvezetőség hivatalosan jelenti, hogy Sziget és Csernovitz között újra megindul a személyszállító vasúti forgalom. A teherforgalommal kapcsolatban a tárgyalások folyamatban vannak.

Tejeskávé

A ZSIDÓTÖRVÉNY KIEGÉSZÍTÉSE MAGYARORSZÁGON. Budapestről jelentik: A nemzeti egység pártjának a zsidókérdés tárgyalására kiküldött bizottsága péntek délután ülést tartott. Megjelent az ülésen Imrédy miniszterelnök is. A bizottságban Kulcsár István, az értelmiségi munkanélküliek ügyének kormánybiztosa ismertette a zsidótörvény végrehajtásával kapcsolatban eddig történteket.

ROHANÓ GÉPKOCSI ELÜTÖTT HÁROM KERÉKPÁROST. Budapestről jelentik: Szombat hajnalban a Váci-út és az Aréna-út sarkán egy rohanó személygépkocsi elütött három kerékpárost, köztük egy munkásnőt is. Ez utóbbi azonban meghalt. A másik két kerékpáros súlyos sebesüléseket szenvedett. A gépkocsivezető letartóztatták.

NÉMETORSZÁG MEGVONTA A ZSIDÓKTÓL A KATONAI EGYENRUHA VI-SZELÉSE JOGÁT. Berlinből jelentik: Hitler német birodalmi vezér és kancellár mindazoktól a zsidóktól, akik a régi, vagy az új véderőnek, az osztrák-magyar hadseregnek, vagy az osztrák szövetségi seregnek tagjai voltak és jogaik volt az egyenruha viselésére, ezt a jogukat megvonta.

William Gillette vasútja. Newyorkból jelentik: Connecticutban a napokban fogják el-árverezni a híres amerikai színésznek, William Gillette-nek a birtokait. S egyidejűleg elárverezik a birtokon található vasutakat is. Gillette 16 esztendővel ezelőtt 115 holdas birtokán kastélyt építtetett, melynek tetőzetét elefántcsonttal fedette be. Legfőbb büszkesége és kedvtelése azonban egy vasút volt, amely miniatűr formában tökéletes mása volt a Pacificvasútnak s melyek sínpályája 3 mérföld hosszúságú volt. Amikor Gillette-nek vendégei voltak a kastélyban, ebéd, vagy vacsora után az egész társaságot felültette a vonatra, a mozdonyt ő maga vezette s vendégeit keresztül-kasul vasutatatta birtokán, akadályokon keresztül, hidakon, szakadékok feletti viaduktokon. William Gillette végrendeletében meghagyta, hogy a vasutat csak hozzáértő szakmabeli vasútos veheti meg, a vasúti pályával együtt, nehogy ez a kis mintavasút hivatlan kezekbe kerüljön.

Temetés. Ifj. Kerekes Sándor mechanikus 32 éves korában Nagyváradon elhunyt. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz a Decebal-utca 38.a. számú gyász háztól. (Erdélyi „Concordia”)

Kertészek és kerttulajdonosok

kihasználják a szép időjárást
Őszi ültetésre

Ambrosi, Fischer & Co.

Aiud, Jud. Alba

Szótárért — gázálarcoi

Az „Evening Standard” című angol lap érdekes megjegyzést közöl annak ábrázolására, hogy milyen nagy a cseh nép alkalmazkodó képessége. Azt írja, hogy Prága és más csehországi városok házainak ablakaiban vagy kapuán egyre-másra olvashatók ilyen hirdetések:

„Gázálarcomat becseréljémet német szótárra”.

Nem tudjuk — és nincs is módunkban ellenőrizni, — hogy ez a hír mennyiben felel meg a valóságnak. Arra sincs azonban okunk, hogy a nagy angol konzervatív-párti Beaverbrook-konzern lapjának a szavahihetőségében kételkedjünk.

Mindenestre ez is egyike a ma oly nagy-számu kortörténeteknek. De azontul is alkalmas ez a furcsa és egészen szokatlan hirdetés arra, hogy elgondolkozzunk felette. Elgondolkozzunk, még pedig olyan formában, hogy: vajjon nem bölsebb, emberibb és célravezetőbb dolog lett volna-e már hosszú évekkel ezelőtt még a gázálarcoi beszerzése előtt — német szótárt vásárolni? Nem emberibb és bölsebb lett volna-e német szótárokon keresztül a német nép lelkét megismerni és hozzá a megértés, megbékélés szellemében közelebb jutni? És általában: nem biztosabb és egyszerűbb eszköz lenne-a a népek közötti béke megteremtésére és fenntartására gázálarcoi és egyéb harci eszközök helyett — szótárak beszerzése, egymás nyelvének, s rajta keresztül egymás szellemének, népi tulajdonságainak megismerése?

Ki tudja, talán ilyen szótárak birtokában nem is lenne többé szükség — gázálarcra!

(F. V.)

Halálos szerencsétlenség a kőbányában. Szatmár. Saját tudósítónktól. Megdőböntő szerencsétlenség történt Avasfelefalvi határában, a Luna forrás közelében levő kőbányánál. A banya sziklafalának tetejéről levált egy hatalmas kőtömb és Szász György, valamint Szász László munkásokat maga alá temette. Szász György a kórházba szállítása közben behalt sérülésébe, míg Szász László a szatmári kórházban a halállal vívódik.

MEGSZÜNİK A „SZINHÁZI ÉLET”

Budapestről jelentik: A magyar miniszterelnökség a sajtótörvény felhatalmazása alapján mostanig négyszázötvennyolc időszakos lap további megjelenését engedélyezte. Az eddig elutasított negyvenöt kérelmen kívül további negyvenöt engedélyezés iránti kérelmet utasítottak vissza s ezeknek a lapoknak haladéktalanul meg kell szünniük. A megszünt lapok között van a „Színházi Élet”, az „Új Magazin” és a „Színházi Futár” is.

A csempészársaság tagjai kifosztották megbízójukat, mert kevés jutalmat kaptak. Szatmár. Saját tud. A román határ közelében levő Visk község csendőrségén megjelent Kracsenkó János földműves, aki elmondta, hogy betörők garz-dádkodtak lakásában. A csendőrség a betörőket Costea Joan és Rosca Joan személyében hamarosan kézrekerítette. Az elfogott betörők kihallgatásuk során meglepő vallomást tettek. Elmondották ugyanis, hogy a kifosztott Kracsenkó, Boboiu Joan romániai illetőségű egyénnel azonos, aki három évvel ezelőtt áttévedt a határon s azóta csempészárúkat eladásával foglalkozott. Az elfogott földművesek beismerték azt is, hogy a csempészést ők végezték s Kracsenkót, illetve igazi nevén Boboiut azért rabolták ki, mert az őket a legutóbbi „üzlet” alkalmával 135 csehekronával megkárosította.

Megdrágult a tüzipa?
Akkor is
olcsón fűtök
„ZEPHİR”
kályhával

10 kilogram fával fűt **24** órán át.
egy normál szobát

Gyártja: **Szántó D. és fia, Oradea**
„ELITE” tüzhely kályhagyára
Kapható mindenütt. Kérjen díjtalan árjegyzéket.

Megnyílnak a temesvári népkonyhák. Saját tud. A városi vezetőség elhatározta, hogy ezidén is megnyitja a népkonyhákat. Két ilyen népkonyha lesz, amelyekben a szegények, akiknek ebéd-utalványokat adnak, meleg ételt kapnak. A város esetleg természetbeni segínyt és tüzfűt is ad, pénzbeli segíly azonban ezidén nem lesz.

ANGLIÁBAN FELFÜGGESZTETTÉK A HALÁLBÜNTETÉST. Londonból jelentik: Az angol alsóház 114 szavazattal 89 ellenében megszavazta a konzervatív párt indítványát, hogy kísérletképpen öt esztendőre töröljék el Angliában a halálbüntetést.

* Országos kirakatverseny. A „FLORA” rum- és likörgyár Rt. Arad, november közepén egy új sorozat luxusminőségű italt hoz forgalomba és az ennek bevezetésével kapcsolatos reklámakció keretében 30 tekintélyes pénzdíjat tűzött ki azon legegységesebb kirakatok rendezői részére, melyekben az új italok szembeötlően vannak elhelyezve. A 3000, 2000, 1000, 500, stb. leles díjakat a kirakatokról felveendő és beküldendő fényképek alapján fogja egy bizottság odaítélni a kirakatok rendezői részére, míg a cégek diplomát kapnak. A nem díjazott fényképeket a Flora-gyár 100 leírt megvásárolja. Erre a célra különben a Flora-gyár kedvezményes pauszáláron szállítja a liköröket, melyek gyönyörű, újszerű kiállításokkal és kiváló minőségükkel nagy feltűnést fognak kelteni. A kirakatverseny feltételeiről és egyéb kezdvényekről szóló ismertetést, továbbá az új likör képet és leírását, stb. kívánatra a Flora-gyár beküldi az érdeklődőknek.

A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok elnöksége újból felhívja tagjai figyelmét, hogy összes illeték-, okmány- és repülőbélyeg köteles irataikat nézzék át és pótolják az esetleg le nem rótt bélyegeket. A pénzügyminiszterium ezek pótlására a folyó hó végéig adott végső haladékat.

A Hírnök legújabb száma a következő tartalommal jelent meg: P. Boros Fortunát: A jövő programja. — Jaklovszky Dénes: Román vonatkozások Janus Pannoniusról. — P. Trefán Leonard: Novemberi aggodalmak és remények. — P. Jánosy Béla: Ének a semmiségről. — Nagy Méda: A nagy ház. — Ábrahám Árpád: Templomaink kórusának megújítása. — Holló Ernő: Séta. — A templomépítő Szent Ferenc és fia. — Stadler Aurél: Dalmát templomban. — Földes Zoltán: A tűz. — Az Egyház és a nacionalizmus. — Kosztolánszky István: Csillag. — Mael Ferenc: Az aranyóra. — P. P. H. Vihar a templomban. — Ismeretlen Mária-legenda. ford. Dénes Tibor. — Aradi Zsolt: A két éves spanyol polgárháború. — Holló Ernő: Versek leheltében. — Palesztina felosztása. — Teleky Dező: Őszi pásztell. — Jørgensen János. — Dr Köpf Károly: Zarándokut. — Öt perc vizit a szerkesztőségben. — Színház. — Szemle. — Megfigyelések. — A Hírnök megrendelhető Kolozsváron, Str. Franciscanilor 1.

Táncos teadélután a nagyváradai Katolikus Legényegyletben. A nagyváradai erzsébetvárosi Szent László plébánia filiáléja vasárnap délután 5 órakor táncos egybekötött teadélután rendez a Katolikus Legényegylet nagytermében.

A Legényegylet ez alkalommal értesíti a katolikus társadalmat, hogy a Legényegylet a főépület omeleti és utcai részébe rendezkedett be, ahol az eddigieknél otthonosabban és kedvesebben fog berendezkedni. A régi helyiségeit az Épitőiparosok szövetségének adta bérbe, a nagyterem használatának fenntartásával. A Legényegylet választmányá.

Kávéházakban, vendéglőkben kérje mindenki a „MAGYAR LAPOK”-at.

Elfogyott a só Szatmár megyében. Szatmár. Saját tud. A szatmár-szigeti vasútvonal összeköttetés megszakadása következtében a szatmár-megyei üzletekből kifogyott a konyhasó. A kereskedelmi miniszterium azonnali intézkedését kéri, hogy Szatmár megye részére a dési sómalomból utaljanak ki liszt-sót, kellő mennyiségben.

Százezer lei a leharapott orrárt. Szatmár. Saját tudósítónktól. Márton László szatmári kőműves a tánciskolában ösezeszólalkozott Ács Gyula kőművesel, aki Gálmnes Gyula és Kés Endre nevű barátai segítségével megtámadta és leharapta az orrát. Márton a támadója ellen 100 ezer leies kártérítési keresetet adott be a törvényszéken s ezzel egyidejűen természetesen súlyos testi sértsértés és csonkításért is feljelentette Ács Gyulát és társait.

* Akiknek foglalkozása minden erejük megfeszítését követeli, igyanak hetenként legalább egyszer, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez alaposan kitisztítja a bélosatornát s előmozdítja a gyomor-emésztést, fokozza az anyagcserét, élénkíti a vérkeringést az egész szervezetben és ezáltal új élet-erőt teremt. Kérdezze meg orvosát.

Zürichi nyitás. Párizs 11.64 fél, London 20.81 fél, Newyork 442.87, Brüsszel 74.82 fél, Milánó 23.30, Amsterdam 24.45, Berlin 177.10, Szófia 540, Prága 15.14, Várad 83, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Adományok. Özv. Lázár Sándorné és özv. Sipos Jánosné részére köszönettel nyugtázzuk az alább beküldött összegeket: N. N. Hunedoara 100, Szent Antal nevében Turulung 300 lei.

SZÍNHÁZ-MŰVÉSZET

Pókháló mentette meg az életét — a pókháló-festés legnagyobb művészevé fejlődött

Magyar eredetű osztrák festő különös karrierje

Egyik nagy francia lap érdekes cikket ír legutóbbi számában Szodon Károly magyar származású osztrák festőről, aki a piktúra leg-ritkább és talán legnehezebb ágát kultiválja: pókhálóra festi a képeit.

Laikus azt hinné, hogy mese az egész. hiszen a pókháló olyan vékony és olyan könnyen szétszakad, hogy arra nem is lehet festeni. De ezt csak az avataltalan képzelet. Szodon Károly eleven cáfolat erre.

A magyar származású festő egyébként érdekes körülmények között jutott el a pókháló-művészethez.

Szülei Ausztriában, az alpesekben éltek, egy faluban. Mindössze nyolc éves volt, amikor valami csínytevésért megszidta az apja. Ezt az érzékeny gyermek annyira a szívére vette, hogy elrohant hazulról, azzal, hogy világgá megy. Vakon rohant az erdőben, amikor ijedten megtorpant. Az erdő fái között pókháló csapódott a szemébe s amikor letörölte azt, — rémülten látta, hogy mély szakadék szélén áll. Ha a pókháló meg nem állítja, bele-

zuhan a szakadékba és halálraüzza magát.

A gyermek Szodon Károly hazakullogott s Isten óvó kezét látva a pókhálóban, nemcsak szüleitől kért bocsánatot, de a pókot s főleg a pókhálót, rajongással szerette meg. Amikor felnőtt, festő lett belőle, de a pókhálóra továbbra is hálával tekintett.

Egyszer azután valami régi könyvben azt olvasta, hogy a középkori miniatura-festők között voltak, akik pókhálóra festettek. Ez a középkorból eredő ötlet úgy megtetszett Szodon Károlynak, hogy megpróbálkozott — és a nem nagyon könnyű feladatot szép sikerrel meg is oldotta s azóta ennek a művészetnek él. Ócska pajtáiban, csűrökben, padlásokon gyűjti össze a pókhálókat, amiket gondosan kifeszít és így fest rájuk. Egy-egy ilyen pici képen hónapokig is dolgozik, (nagyítóüvegen keresztül, a legfinomabb ecsettel) de minden miniatűr-képe remekmű, üveglemezek között őrizi meg s a ritka művészetek gyűjtői drágán vásárolják érdekes festményeit, annál is inkább, mert ma ő az egyetlen, aki ezt a ritka gondosságot igénylő miniatúra-pikturát kultiválja.

Három nappal meghosszabbítja a Thália nagyváradai vendégjátékát

Szilágyi Márkus új operettjét mutatják be kedden, szerdán és csütörtökön

Az az óriási siker, amely a Thalia hat napra tervezett ciklusát kíséri, s az a tény, hogy ez alatt a hat nap alatt egyetlen ujdonságot mutatott be a Thalia, arra indította az igazgató-ságot, hogy három nappal meghosszabbítsa ezt a ciklust. Így kedden este újabb bemutatás következik. Szilágyi László és Márkus Alfréd leg-újabb, óriási sikert aratott és sorozatos előadásokban színrekerült operettje a Nem leszek hálátlan kerül kedden este bemutatásra. Ez a vérbeli, mai operett, amely nagyszerű szövegével, pompás muzsikájával, nagyszerű szereposztásával már Kolozsvárott is páratlan sikerrel került színre kétségtelenül itt nálunk is hatalmas sikert fog aratni. A gyönyörű kiállítás, remek rendezés és kitűnő szereplők pedig a további garanciái annak, hogy a Nem leszek hálátlan nagyváradai bemutatója és két másik előadása felejthetetlen élmény lesz.

A Thalia ciklusa tehát így nem hétfőn, hanem csütörtökön este fejeződik be.

MŰSOR:

Vasárnap délelőtt 11 órakor nagy gyermek matiné: **Piroska, a farkas és a három kis malac**, nagy gyermek operett. Nagyon olcsó matiné hely-árakkal.

Vasárnap délután 3 órakor: **Julia**, (49-edezér), Olcsó helyárakkal.

Vasárnap délután 6 órakor: **Légy enyém mint régen**.

Vasárnap este 9 órakor: **Légy enyém mint régen**.

Hétfőn este 9 órakor: **Légy enyém mint régen**.

Kedden este 9 órakor premier: **Nem leszek hálátlan**.

Szerdán este 9 órakor: **Nem leszek hálátlan**, (Másodszor.)

Csütörtök délután 5 órakor: **Julia**, (Olcsó helyárakkal.)

Csütörtökön este 9 órakor: **Nem leszek hálátlan**, (Harmadszor.) Utolsó bucsuelőadás.

— **Légy enyém mint régen** folytatja nagyszerű diadalutját, további előadásai szombaton délután 5 és este 9 órakor, vasárnap délután 6 és este 9 és hétfőn este 9 órakor.

— **Piroska, a farkas és a három kis malac**, nagy gyermek előadásban vasárnap délután 11 órakor matiné kerül színre nagyon olcsó helyárakkal. Minden gyermek cukrot kap ajándékba. Minden gyermeknek látnia kell ezt a gyönyörű énekes, zenés, táncos gyermekoperettet.

— **Julia**, operett sláger vasárnap délután 3 órakor olcsó helyárakkal van műsoron Krémer Mancival a címszerepben.

Mozgósínházak műsora

APOLÓ: **UJ BALVÁNYOK**, Clark Gable és Myrna Loy ragyogó slágerfilmje.

DORIAN: Shirley Temple legújabb filmszenzációja: **A BROADWAY ANGYALA**.

RADIO

VASÁRNAP, NOVEMBER 20.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 9.55 Istentisztelet. 13 Hírek. 13.10 A Mozoi zenekar hangversenyének közvetítése. A hangverseny szünetében körülbelül 14.10 Hírek. Majd a Mozoi zenekar hangversenyének folytatása. 15.05 Vidám műsor. 15.20 Mezőgazdasági szakelőadás. 18 A hétvégi. 18.17 Katonazenekar hangversenyének közvetítése. 19 Felolvasás. 19.15 Tánccselemlék. 20 Nemzeti felolvasás. 20.20 Gramofonlemez adása. 20.45 Felolvasás. 21 Maillart: a Remete csevegtyűje, operett közvetítése. A felvonások közben hírek és felolvasás. 23.15-24 Gramofonlemez adása. Majd: Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11-11.55 Református istentisztelet. Prédikál: Muraközy Gyula. 12-13.15 Egyházi népének és szentbeszéd a Jézus Szive templomból. A szentbeszédet P. Bangha Béla S. J. mondja. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Operaházi zenekar. 14.05 Hírek. 15 Hanglemezek. 16 Gazdaknak. 16.45 A rádió szalonzenekara. 17.30 Közművelődési előadásorozat. 18 Felvidéki népdalok. 18.35 „Bizalmas valóságok”. Csevegés. 19.05 Cigányzene. 20 Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.25 Liszt-művek zongorán. 21 Sporteredmények. 21.10 „Krasznahorka büszke vára”. Történelmi legenda. 22.30 Hírek. 22.55 Budapesti Hangversenyzenekar. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldi magyaroknak.

HÉTFŐ, NOVEMBER 21.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Operettlemez. 18.30 Saxofon-, harmonika- és szilofonverseny. 19 Felolvasás. 19.15 Soarec Miran zongorázik. 19.40 Karabiber énekes olasz dalokat ad elő. 20 Felolvasás. 20.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 21.15 Felolvasás. 21.30 Kamarazene. 22 Sporthírek. Hírek. 22.15 Régi román dalok. 22.40 Kardalok. 23 Hírek. 23.15 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Rendőrzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Diákkféra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „Lázadás a Pantheonban”. Előadás. 18.30 Enekszámok zongorakísérettel. 19 Időszéri előadás. 19.30 Cigányzene. 20 Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.45 „Édes anyanyelvünk”. Előadás. 20.10 Budapesti Hangversenyzenekar. 22.35 Hírek. 23 Zenekari művek (hanglemez). 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Szalonótás. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

KEDD, NOVEMBER 22.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18.17 Hanglemezek. 19 Felolvasás. 19.15 Suppé lemezek. 20 Felolvasás. 20.15 Gramofonlemez. 20.50 Felolvasás. 21.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. Castaldi: Hős dicsőség nélkül. 22 Hírek. 22.15 A zene folytatása: Castaldi: Marsyas; — Tarantella. 23 Hírek. 23.15 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Enekszámok zongorakísérettel. 13.45 Hírek. 14 Lemezek. 14.20 Pontos időjelzés. 15.35 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.10 A Székelyzenekar. 19 „Győr megvívása”. Előadás. 19.30 Magyar indulók. 20 Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.25 Gítárest. 21 Magyar költők versei okori költőtársaihoz. 21.35 Cigányzene. 22.35 Hírek. 23 Hegedűszámok. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 23.45 A rádió szalonzenekara. 24 Hírek angol és francia nyelven. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

SZERDA, NOVEMBER 23.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás.

18 Mandolinzene. 18.25 Népszerű zene. 19 Zene-történeti csevegés hangpéldákkal. 20 Felolvasás. 20.15 Sobolewski Mira áriaestje. 20.40 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 21.05 Felolvasás. 22 Hírek. 22.15 Gramofonlemez. 23 Hírek. 23.15 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Cigányzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Országos Postászenekar. 15.35 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Diákkféra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „Ez a világpiac”. Előadás. 18.30 Zongoraszmok. 19 „Időszéri légtalmi kérdések”. Előadás. 19.15 Cigányzene. 20 Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.25 „Hercogkisasszony”. Operett. 22.20 Hanglemezek. 22.40 Hírek. 23.05 Gordonkaverseny. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 23.40 Operaházi zenekar. 24 Hírek angol és francia nyelven. 1.05 Hírek külföldre.

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 24.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Gyermekek. 19 Időszéri anyagok. 19.17 Tánccselemlék. 20.20 Felolvasás. 20.35 Gutianu énekesnő. Román dalok. 21 A Filharmonikus hangversenyének ismertetése. 21.15 A Fiharmonikusok hangversenyének közvetítése az Atheneumból. A szünetben: hírek. 23 Gramofonlemez. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Hanglemezek. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 A rádió szalonzenekara. 15.35 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Háztartási tanácsadó. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Gazdaknak. 18.30 Cigányzene. 19 „A kínai papucs”. Elbeszélés. 19.30 Hegedűzongorakísérettel. 20 Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.25 A Budai Dalárda műsora. 21 Külügyi negyedóra. 21.15 Budapesti Hangversenyzenekar. 22.40 Hírek. 23.05 Hanglemezek. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

PÉNTEK, NOVEMBER 25.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Katonazene. 19 Felolvasás. 19.15 Románia énekes. 20 Felolvasás. 20.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. Saint-Saens: Herkules ifjúsága. 20.35 Közvetítés az Operaházból. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Aprehirdetésesek

Lakás
szavanként 3 lei

2 szobás
előszobás lakás azonnal kiadó. Nagyvárad, Str. Barieri 5 szám. Porányi-telep.

Elegáns
butorozott szoba december 1-re kiadó. — Nagyvárad, Oltenia-u. 2

Butorozott
utcai szoba kiadó. — Nagyvárad, Nic. Jigátea 11-A.

Adás-vétel
szavanként 3 lei

2 darab
vaskályha eladó. Nagyvárad, Str. Pasteur 37.

Eladó
Tóth Tihámér: Hírek egy Istenben és a Szervelő és győzedelmes Krisztus c. könyvek, füzve jó állapotban. A kettő 300 lei. Cím a kiadóban.

Zongora
eladó. Nagyvárad, Str. Bratianu 27. szám.

Irgópet
jó állapotban, megvételre keresek: Órás László Nagyvárad, Tace János-utca 48.

Eladó
3 szobás, hallos lakás, konyhával, éleškamrával, pincelakással, mellékkeliségekkel és kerttel. Nagyvárad, Str. N. Zigre 47

Bizonyára örömet okoz Önnek is,

írja többek között Johanne Bippus I. Borodino (Ofic. Cleastitza Jud. Cetatea Albă), majd folytatja...

...községünkben a Gastro-D gyógyszer már a gyomorbetegnek egész tömegétől lett kipróbálva és olyan csodálatosan hatott úgy gyomorégések, görcsök és szinte gyógyíthatatlannak tartott emésztési zavarok esetében, olyannyira, hogy napról-napra nő községünkben a bizalom ezen kiváló gyógyszerrel szemben. Bizonyára Önöknek is örömet okoz ilyen híreket hallani. Kérem szíveskedjenek címre postafordultával 2 üveg Gastro-D-t utánvétellel küldeni, hogy kúrát folytathassam.

Hasonló hála- és köszönőlevelek tömegesen bizonyítják, hogy a Gastro-D gyógyszer ma már a gyomorbetegnek közkinccsév vált.

Gastro-D kapható gyógyszerárakban és drogeriákban vagy megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 A rádió szalonzenekara. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Diákkféra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Időszéri előadás. 18.15 Sportközlemények. 18.25 Gordonkaszámok. 19 „Melius György és a reformáció két arca”. Előadás. 19.30 Hanglemezek. 20 Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.30 Az Operaház előadásának közvetítése: „Bohémélet”. Dalmú. 21.50 Hírek. 22.35 Hírek. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 23.45 Cigányzene. 24 Hírek angol és francia nyelven. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

SZOMBAT, NOVEMBER 26.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 17 Cserkészeknek. 18.15 A Munka és Öröm szervezet órája. 19.15 A Duna a zenében, rádiózenekar haritondalokkal. 20 Felolvasás. 21 Üzenetek. 21.15 Tánccselemlék. 22 Hírek. 22.15 Tánccselemlék. 23 Hírek. 23.15 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Enekszámok zongorakísérettel. 13.45 Hírek. 14 Lemezek. 14.20 Pontos időjelzés. 15.35 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Mese. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „A hosszúéletű ember története”. Elbeszélés. 19 „Mit üzen a rádió?”. 19.30 Cigányzene. 20.10 Időszéri előadás. 21.10 „Gömmőri vidám est”. 22.30 A rádió szalonzenekara. 22.50 Hírek. 23.40 Hírek német és olasz nyelven. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Hanglemezek. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Herbst
óra-, ékszerárúház. Rezele Ferdinand 3. szám. Nagyvárad, Daxa, Omega óra 800-1000 lei és feljebb. Schaffhauseni óra 3000 lei. Arany karikagyűrűk 14 karátos aranyból. — Vaszék arany, ezüst, briliáns ékszereket, arany órákat.

Szűz Mária-kép
aranyozott rámbában 125x100 cm. mérethben eladó. Nagyvárad, Str. Delavrancea No. 24.

Mély gyermekkocsikat
veszek. Varrógépek legolcsóbban kaphatók Mercurnál. Nagyvárad, Str. Nicolae Iorga.

PUEA a MOT
állandóan vesz a Szent László-nyomda r. l. Oradea.

Allásé kezes

szavanként 1 lei

Házvezetőnőnek
ajánkozik perferkt főzőnő, vidékre is. Burikné, Nagyvárad, Str. Simion Barnutiu 30.

Intelligens
nő elmenne gyermek mellé, magános nő vagy könnyebb beteghez, esetleg délutánra is. Cím a kiadóba kér

Előkelő,
művelt uriaszony, magyar, német nyelvet, közepes franciával muzsikális — vidám kedvellyel, jó felolvasó — társalgó, utkísérő vagy hasonló elhelyezést vállalna külföldre is. Megkereséseket „bizalomért hűséget” jelleggel a kiadóba kérek.

Kávéházakban, vendéglőkben kérte mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at

LEGUJABB

Az új lengyel országgyűlés foglalkozási rendek képviselőivé szervezi át az országot

A népi kisebbségeknek 21 képviselője van a parlamentben

Varsóból jelentik: A kormánypart az új parlamenti ülészek megnyitásakor törvényjavaslatot nyújt be az ország közgazdaságának testületi elvek alapján való újjászervezésére, valamint a zsidókérdés rendezésére. Új sajtótörvényt is javasolnak, mely megszigorítja az eddigi sajtótörvényt.

Az új parlament megválasztása tudvalevőleg november 6-ikán történt. Az előbbi parlamentet szeptember 13-ikán oszlatta föl Mosciéky köztársasági elnök. Az új parlament hivatalosként a kormánykörök azt tervezték, hogy ez fogja megállapítani az új választói törvényt, s ez alapon fog majd összeülni majd a végleges megbízatású országgyűlés. A mostani választáson az egykori ellenzéki pártok

tartózkodnak a szavazástól, mint ahogyan azt az 1935-iki választások alkalmával is tették. Az 1935-iki választások alkalmával csakugyan sikeres volt az ellenzéknek ez a passzivitása, mert a választóközönségnek csak 46 százaléka vett részt a szavazásban. Az idei választásokon azonban már 67 százalékon is túlment a választójogosultak szavazási részvétele. Az országgyűlés (lengyelül: Sejm) 208 helyét túlyomó többségben a „Nemzeti Egység Táborát” elnevezésű kormánypart foglalja el. A népi kisebbségek közül az új lengyel országgyűlésen a zsidók 5 és az ukránok 16 helyet kaptak. A német és fehérorosz kisebbségeknek nem sikerült képviselőket behozniok.

A szlovákok a jövőben szövetséges államrendszert akarnak

Az alkotmányra vonatkozó jelenlegi megegyezést csak ideiglenesnek tekintik. — Párizsi lap helyzetjelentése Kárpátaljáról

Prágából jelentik: A Stefani-ügynökség itteni tudósítója előtt nyilatkozott a szlovák közélet egyik vezető alakja, ki jelenleg felelős állást tölt be a szlovák kormányban. A tudósítót külön felkérte neve elhallgatására. A szlovák vezetőember elmondotta, hogy ami alkotmányban jelenleg a szlovákok és csehek megegyeztek, az a szlovákoknak csak regionális önállóságot biztosít. A szlovákok azonban ehelyett szövetséges államként való önállóságot akarnak, s így a jelenlegi megegyezést csak az alkotmány ideiglenes rendezésének tekintik. Az új köztársasági elnök személye tekintetében még nincs kialakult szlovák közvélemény.

Párizsból jelentik: A Liberté hosszú cikkben ismerteti a Kárpátorosz helyzetét és arra a megállapodásra jut, hogy kielégítő megoldást csak a Magyarországhoz való visszacsatolás hozhat.

— A kárpátaljai események — írja a lap — azt bizonyítják, hogy igazunk volt, amikor a magyar-lengyel közös határ mellett törtünk lándzsát. Szavunk nem talált meghallgatásra. A cseh kormány börtönbe vetette Brodyt, az első ruszin miniszterelnököt, mert attól tartott, hogy a lakosság Brody vezetésével Magyarországra száll. Prága önkormányzatát igért ugyan Kárpátaljának, de ezzel sem képes meggyőzni, hogy a ruszin nép hivatott képviselői kiáltványok útján ne követeljék a Magyarországhoz való csatlósást. A cseh uralom alatt maradt Kárpátorosz községek egymásután nyilatkoztatták, hogy vissza akarnak térni Magyarországhoz. Ezek után egyre nyilvánvalóbb, hogy a Magyarországhoz való visszacsatolás a legcélravezetőbb.

Puskatűzharc csendőrök és utonálló suhancok között

Két suhanc vakmerő merénylete a stájerországi munkahivatal gépkocsija ellen

Bécsből jelentik: Judenburg és Pernau között két suhanc, — az egyik 20, a másik 13 éves — csapdát állított fel és megálásra kényszerítette a stájerországi munkahivatal gépkocsiját. Agyonlőtték a gépkocsi vezetőjét, az utasokat pedig kényszerítették, hogy a kocsiiban maradjanak. Ezután a kormánykerék mellé ültek és tovább vezették a gépkocsit. Az autó egy hidon áthaladva, az egyik tartóoszlopba ütközött és felborult. Az egyik utasnak sikerült kiszabadulnia s megszökönie és az utas fellármázta a csendőrséget.

A segítségül hozott csendőr- és SA osztagok a hídhoz siettek, hogy az utonállókat elfogják. A két suhanc azonban fegyverrel védekezett és két rohamosztágot agyonlőtt. A csendőrök golyói a két banditát is megsebesítették és így sikerült őket elfogni. Kiderült, hogy ezt a támadást megelőzően a két utonálló Hüttenbergben szintén megálásra kényszerített hasonló módon egy gépkocsit és a sofőrt agyonlőtték.

Ribbentrop német külügyminiszter Párizsba utazik

Német-francia baráti egyezményt ír alá. Az egyezményben véglegesnek jelentik ki az egymás közötti határokat

Londonból jelentik: A „Daily Express” párizsi levelezője úgy értesül, hogy Ribbentrop nemsokára Párizsba utazik, hogy német-francia baráti egyezményt írjon alá, amely megnevezésű egyezmény lesz. Az egyezmény követni fogja a müncheni angol-német nyilatkozat irányát, de sokkal pontosabban és alaposabban szövegezik meg és aláírása is formászerű lesz. Az egyezmény a következő három szakaszból fog állni:

1. Németország és Franciaország kötelezi magát, hogy politikája a háború elkerülésére és a béke fenntartására irányul.

2. Kölesönösen kijelentik, hogy mindegyik szerződő fél a Németország és Franciaország kö-

zötti jelenlegi határt véglegesnek és sérthetetlennek tartja.

3. Megígérik, hogy Németország és Franciaország között a jövőben felmerülő vitás kérdéseket a két ország közötti tanácskozás útján és nem erőszakkal intézik el.

Károly király és Pál jugoszláv kormányzó herceg találkozása Párizsban

Párizsból jelentik: Tekintettel arra, hogy Pál jugoszláv kormányzó herceg felesége, Olga hercegnő már Párizsba érkezett, biztosra veszik, hogy Pál herceg is odaérkezik és ott találkozik II. Károly királlyal. Diplomáciai körökben nagy érdeklődéssel fordulnak a találkozó felé.

Tíz millió külföldi olasz visszatelepítése az anyahazába

Olaszország sűrűsödően védekezik az ellen, hogy idegen gyarmatokon élő fiait más államok katonának besorozzák

Rómából jelentik: Mint ismeretes, az olasz kormány elhatározta, hogy fokozatosan visszatelepíti az óhazába azt a 10 milliónyi, külföldön élő olaszt, akik az elmúlt évtizedek alatt vándoroltak ki. Erre a célra külön bizottság is alakult, mely azonnal megkezdte működését. A Stefani szerint a mozgalomnak erős lökést adott az a körülmény, hogy Franciaországban törvényjavaslatot nyújtottak be a szenátusban, mely külföldi ezredeket akar alakítani a Franciaországban, vagy a gyarmatokon élő 21—30 éves külföldiekből és ezenkívül újabb eszközökkel is igyekeznek siettetni a külföldiek naturalizálását. Tekintettel arra, hogy Franciaországban és a francia gyarmatokon milliószámra élnek olaszok, a Messaggero felemeli szavát az olaszokat fenyegető vérszedelemmel szemben és azt írja, hogy az olaszoknak nem külföldi ezredekben, hanem az olasz hadseregben van a helyük.

Von Bliet győzött Berlinben.

A Deutschlandhalleban tartották meg a német főváros nagydíjért kiírt nemzetközi kerékpárversenyt. Első helyen a holland repülőstartos világbajnok Arie von Bliet végzett. Képzünk a harmadik a futamban látható a világbajnok (jobbra.)

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Nagyvárad, Károly király-ut 5. szám.

CENZURAT